

Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Institute of European Integration and Policy

Ενημερωτικό Δελτίο

για τις

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 84, Οκτώβριος 2012

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Επισκόπηση	4
Από τις Δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	9
Φάκελος: «Η Σύνοδος Κορυφής για τον προϋπολογισμό»	12
Μέλη ΔΕΠ στον Ελληνικό Τύπο	19
Τεκμηρίωση	30
Εκδηλώσεις	31

Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής
Institute of European Integration and Policy

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΟΠΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΕΕΕΠ)
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 278/2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό φορέα που λειτουργεί εντός Πανεπιστημίου διατηρώντας, ωστόσο, ευρεία διοικητική και οικονομική αυτονομία.

Το Εργαστήριο στοχεύει τόσο στην εξειδικευμένη μελέτη και διακλαδική προσέγγιση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης όσο και στην προώθηση του διαλόγου σε επιστημονική βάση. Έχει ως αποστολή τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο, τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού, την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας,
Μ. Τσινισιζέλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ,
Ε. Δούση, Ν. Κουτσιαράς.

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα
Εκδότης (& Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου): Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης,
Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιαντάτου (& υπεύθυνη σύνταξης), Δρ. Μαρίνα Πετρέλλη
Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκε η κα Ενίαντα Γκαλαντζί, η κα Μαρίνα Ζάνη και η κα Φωτούλα Κοτζαμάνη.

Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535 & 2103688963.

Π.Κ. Ιωακειμίδης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών, μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ

«Η Ελλάδα ως «πολιτικό πρόβλημα» Έτσι αρχίζουν να βλέπουν τώρα οι Ευρωπαίοι τη χώρα»

Με το οικονομικό πρόβλημα της χώρας υπό κάποιο έλεγχο, η Ευρώπη φαίνεται να μεταθέτει τώρα το ενδιαφέρον της στην πολιτική προοπτική και κυβερνητική, δημοκρατική σταθερότητα στην Ελλάδα, κάτι που ήδη αντανακλάται σε επίσημες δηλώσεις και σειρά δημοσιευμάτων (βλέπε π.χ. τα τελευταία τεύχη των περιοδικών New Statesman και Prospect). Ελλοχεύει έτσι ο κίνδυνος η Ευρώπη να μορφοποιήσει την Ελλάδα ως ένα δυνητικά «πολιτικό πρόβλημα». Μέχρι σχετικά πρόσφατα οι ειδήσεις για την Ελλάδα που εξόργιζαν- δικαίως ή αδικίως- τους Ευρωπαίους είχαν να κάνουν κυρίως με την οικονομία και τα πάθη της. Αλλά αυτό που έχει αρχίσει τώρα να προβληματίζει εντονότερα είναι οι «πολιτικές ειδήσεις» και η πολιτική προοπτική/σταθερότητα της χώρας. Σε μια περίοδο που η αξιοπιστία έχει αρχίσει να αποκαθίσταται, μια σειρά από πολιτικές εξελίξεις, γεγονότα, δηλώσεις, πράξεις βίας κλπ, οδηγούν τους Ευρωπαίους εταίρους να σκέπτονται πέρα από τη δυνατότητα επίλυσης της δημοσιονομικής κρίσης, την ικανότητα του πολιτικού συστήματος, πολιτικής τάξης συνολικά να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις σταθερότητας και συναίνεσης για την οριστική έξοδο της χώρας από τα δομικά αδιέξοδα, εκσυγχρονισμό του κράτους, θεσμών, οικονομικών καθεστώτων και σχέσεων, να θάψει το παλιό και φθαρμένο και να αποδεχθεί το καινούργιο. Να χρησιμοποιήσει δηλαδή την κρίση ως ευκαιρία για να εμπεδώσει βαθιές τομές εκσυγχρονισμού και μεταρρύθμισης και όχι για την ανακύκλωση των παλαιών και αποτυχημένων πολιτικών πρακτικών που οδήγησαν ακριβώς τη χώρα στη δεινή θέση στην οποία βρίσκεται. Σε μια πιο ακραία εκδοχή, ορισμένοι Ευρωπαίοι εμφανίζονται να διερωτώνται εάν η Ελλάδα μπορεί τελικά να λειτουργήσει ως τυπική ευρωπαϊκή δημοκρατία, με ό,τι συνεπάγεται η φράση, σε ό,τι αφορά το σεβασμό των δικαιωμάτων, το κράτος δικαίου, την επιβολή των αρχών της ισότητας και δικαιοσύνης (π.χ. στη συλλογή των φόρων). Όλα αυτά τείνουν να επισκιάσουν τα βήματα προόδου που έχει κάνει η χώρα στη διαδικασία δημοσιονομικής εξυγίανσης και βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας όπως επισκιάζουν και την αποφασιστικότητα που (θέλει να) προβάλλει η κυβέρνηση για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων αλλά και τη μεταρρυθμιστική δυναμική που αναπτύσσει ευρύτερα η κοινωνία.

Τα πολιτικά παθογενή γεγονότα που έχουν τροφοδοτήσει τον έντονο προβληματισμό ξεκινούν κυρίως από την καθίζηση (αποσύνθεση;) του ΠΑΣΟΚ και την άνοδο της νεο-ναζιστικής «Χρυσής Αυγής» σε τρίτο κόμμα αλλά και την βία που ασκείται τόσο απρόκλητα από διάφορες πλευρές, το χειρισμό που έγινε στη διαβόητη πλέον «Λίστα Λαγκάρντ», η διάχυτη διαφθορά, αλλά και τις δηλώσεις, συμπεριφορές, αντιδράσεις πολιτικών προσώπων και δυνάμεων που δείχνουν ελάχιστη ή μηδαμινή συνειδητοποίηση της βαθείας κρίσης που διέρχεται η χώρα και της ανάγκης να αφομοιώσει βαθιές μεταρρυθμίσεις για να βγει από το αδιέξοδο ως μια «κανονική ευρωπαϊκή χώρα». Η αντίληψη ότι σημαντικό μέρος του πολιτικού συστήματος και προσωπικού αδυνατεί να συνειδητοποιήσει το μέγεθος των προκλήσεων σε μια στιγμή που οι Ευρωπαίοι εμφανίζονται πρόθυμοι να προωθήσουν μια συνολική λύση για την οικονομική κρίση στην ευρωζώνη και την Ελλάδα μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά ζημιογόνος για τη χώρα. Η πεποίθηση πως το πρόβλημα της Ελλάδας δεν είναι κατά βάση οικονομικό αλλά βαθύτατα πολιτικό είναι αυτό που διαφοροποιεί τη χώρα από τις άλλες περιπτώσεις χωρών που βρίσκονται σε πρόγραμμα

(Ιρλανδία, Πορτογαλία) και που κάνει τον Β. Σόιμπλε (Υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας) να τονίζει μονότονα ότι «η Ελλάδα συνιστά μια ξεχωριστή περίπτωση στην ευρωζώνη». Βεβαίως είναι αληθές ότι οι βαθύτερες αιτίες της κρίσης στην Ελλάδα είναι πράγματι πολιτικές. Η οικονομική κρίση είναι το αιχμηρό σύμπτωμα της πολιτικής κρίσης και των πολιτιστικών της ερεισμάτων, της αδυναμίας δηλαδή του πολιτικού και του κρατικού συστήματος να λειτουργήσουν με τους ανοιχτούς, δημοκρατικούς κανόνες διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, ικανότητας διαχείρισης και επίλυσης συλλογικών προβλημάτων έξω από τις ανορθολογικές, πελατειακές προσεγγίσεις και της λογικής των κλειστών ιδιοτελών συναθροίσεων.

Από την άλλη μεριά όμως υπάρχει η πεποίθηση ότι η πολύπλευρη, βαθειά κρίση θα λειτουργήσει τελικά ως η ευκαιρία, ο καταλύτης για να γεννηθεί και μορφοποιηθεί «το πολιτικό καινούργιο». Αυτό δεν έχει γίνει ακόμη. Οι δυναμικές που αναπτύσσονται είναι αντιφατικές. Σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται ότι σε πολιτικό επίπεδο αναπαράγεται το «παλαιό» σε ποικίλες εκδοχές ή και ακόμη το άκρως «παλαιότερο» (Χρυσή Αυγή). Θα γίνει και πότε; Είναι το ερώτημα που Ευρωπαίοι (και Έλληνες βεβαίως) ζητούν εναγωνίως να απαντήσουν καθώς τελικά ευρύτερα γίνεται αποδεκτό ότι, όσο επιτακτική κι αν είναι η αντιμετώπιση της δημοσιονομικής κρίσης, το «ελληνικό πρόβλημα» θα επιλυθεί σε οριστική και σταθερή βάση με την πολιτική ανασύνταξη της χώρας που θα εγγυάται την πολιτική σταθερότητα, ομαλότητα και προβλεψιμότητα. (Πάντως θα πρέπει να παρατηρηθεί ότι και οι ανησυχούντες Ευρωπαίοι οφείλουν να διερωτηθούν εάν ορισμένες πολιτικές τους απέναντι στην Ελλάδα συμβάλλουν και σε ποιό βαθμό στην πολιτική σταθερότητα, δημοκρατική ανασύνταξη και τελικά στην έξοδο από την κρίση ή μήπως τροφοδοτούν το αντίθετο...)

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

«Καθεστώς υποψηφιότητας για την Αλβανία και 'πράσινο φως' για τη Συμφωνία Σύνδεσης και Σταθεροποίησης μεταξύ Ε.Ε. και Κοσόβου».

Στις 10 Οκτωβρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τις ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο των κρατών που επιθυμούν να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η στρατηγική διεύρυνσης της Ε.Ε. αφορά τα Δυτικά Βαλκάνια (Κροατία, Σερβία, Μαυροβούνιο, ΠΓΔΜ, Αλβανία, Κόσσοβο), την Ισλανδία και την Τουρκία.

Το σημαντικότερο, ίσως, συμπέρασμα των φετινών εκθέσεων αποτελεί η πρόοδος της *Αλβανίας* στην εκπλήρωση των απαιτούμενων για την

ένταξη κριτηρίων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή που έκρινε ως αρκετά θετική την προσπάθεια που σημείωσε το Αλβανικό κράτος κυρίως σε ό,τι αφορά την εκπλήρωση των πολιτικών κριτηρίων, πρότεινε την απόδοση καθεστώτος υποψηφιότητας για τη χώρα. Η Αλβανία υπέβαλε αίτηση ένταξης το 2009, μόλις τέθηκε σε εφαρμογή η Συμφωνία Σύνδεσης και Σταθεροποίησης, ωστόσο οι Βρυξέλλες αποθάρρυναν τότε την Αλβανία, απορρίπτοντας τη σχετική αίτησή της. Η έκθεση προόδου του 2011 υπήρξε εξίσου αποθαρρυντική για το ευρωπαϊκό μέλλον της χώρας. Η Αλβανία βρέθηκε σε ένα κρίσιμο πολιτικό αδιέξοδο τα προηγούμενα δύο χρόνια. Η αντιπολίτευση έχοντας κρίνει τη νίκη των Δημοκρατικών και του Σαλί Μπερίσα, το

2009 ως αποτέλεσμα νοθείας μπούκοταρε συνεχώς τη κοινοβουλευτική διαδικασία και παρότρυνε συνεχείς διαδηλώσεις του Αλβανικού λαού κατά της κυβέρνησης. Η κατάσταση έγινε ακόμα πιο ανησυχητική όταν σε μια διαδήλωση στις 21 Ιανουαρίου 2011 τα βίαια επεισόδια που προκλήθηκαν προκάλεσαν το θάνατο τεσσάρων διαδηλωτών. Τα φετινά συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ωστόσο, δείχνουν πως η Αλβανία έχει ξεπεράσει το πολιτικό της αδιέξοδο και πως ο διάλογος ανάμεσα στα πολιτικά κόμματα έχει ξεκινήσει. Η δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ικανοποίησε το Αλβανικό κράτος και κυρίως τον πρωθυπουργό της χώρας Σαλί Μπερίσα, που έκρινε την έκθεση προόδου ως 'το πιο σημαντικό έγγραφο που έχει λάβει ποτέ η Αλβανία από τις Βρυξέλλες'. Πέρα από τις θετικές προσπάθειες της χώρας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επεσήμανε πως ακόμα υπάρχουν αρκετά εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν ώστε να ανοίξουν ενδεχομένως οι συνομιλίες μεταξύ Ε.Ε. και Αλβανίας. Η πάταξη της διαφθοράς, η εξάλειψη του οργανωμένου εγκλήματος, η ανεξαρτησία του δικαστικού σώματος, η κατοχύρωση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και η βελτίωση της δημόσιας διοίκησης είναι κυρίως αυτά που αναφέρει η φετινή έκθεση ως αναγκαία έργα από τη μεριά της Αλβανίας ώστε να κατοχυρώσει την ευρωπαϊκή της πορεία.

Θετικά είναι τα νέα και για το *Κόσσοβο*, καθώς η μελέτη σκοπιμότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη Συμφωνία Σύνδεσης και Σταθεροποίησης μεταξύ Κοσόβου και Ε.Ε. φαίνεται να δίνει το 'πράσινο φως' για την ευρωπαϊκή του πορεία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβεβαίωσε μέσω της φετινής μελέτης πως το Κόσσοβο είναι έτοιμο να ξεκινήσει διαπραγματεύσεις για την υπογραφή της Συμφωνίας Σύνδεσης και

Σταθεροποίησης, ενώ επεσήμανε πως το γεγονός ότι 5 από τα κράτη- μέλη της Ε.Ε. δεν αναγνωρίζουν την ανεξαρτησία του Κοσόβου δεν αποτελεί νομικό κώλυμα για την επίτευξη της Συμφωνίας. Το Κόσσοβο, ωστόσο, θα πρέπει να εκπληρώσει κάποιες βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες ώστε να ανοίξουν οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της Συμφωνίας. Σημαντικότερη προϋπόθεση είναι η εφαρμογή των συμφωνιών που έχουν επιτευχθεί μεταξύ Πρίστινας-Βελιγραδίου καθώς και η συνέχιση του πολιτικού διαλόγου μεταξύ των δύο πλευρών που θα βοηθήσει κυρίως στην επίλυση των προβλημάτων στο Βόρειο Κόσσοβο. Η Ε.Ε. στηρίζει τις συνομιλίες μεταξύ των δύο πλευρών και τον τελευταίο χρόνο έχει συμβάλει σημαντικά στην πρόοδο του διαλόγου και τη σύναψη των συμφωνιών μεταξύ τους.

Αναφορικά με την *ΠΓΔΜ*, η Ε. Επιτροπή προτείνει την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων μεταξύ της Ε.Ε. και της χώρας, η οποία έχει καθεστώς υποψηφιότητας από το 2005. Το ζήτημα του ονόματος που έχει κοστίσει τέσσερα χρόνια αναμονής για την έναρξη των διαπραγματεύσεων για την ΠΓΔΜ, εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική δυσκολία για την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας. Η Ε. Επιτροπή προτείνει το άνοιγμα των συνομιλιών πριν την τελική επίλυση του προβλήματος και ζητά από την Αθήνα και τα Σκόπια να ξεκινήσουν το διάλογο μέσα στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων. 'Σύμμαχος' της Ελλάδας στην καταψήφιση της έναρξης των διαπραγματεύσεων για την ΠΓΔΜ είναι και η Βουλγαρία. Σε συνάντησή του με τον Επίτροπο Štefan Füle, αρμόδιο για θέματα διεύρυνσης και πολιτικής γειτονίας, ο πρωθυπουργός της Βουλγαρίας, Boyko Borissov, δήλωσε πως η ΠΓΔΜ δεν είναι έτοιμη να ξεκινήσει τις απαραίτητες συνομιλίες. Ο

πρωθυπουργός της Βουλγαρίας ανέφερε πως η ΠΓΔΜ λειτουργεί σε βάρος της χώρας του καθώς καπηλεύεται τη Βουλγαρική Ιστορία και παράδοση. Η Επιτροπή, ωστόσο, επιμένει στο διάλογο μεταξύ των συγκρουόμενων πλευρών και τονίζει την ανάγκη για την επίλυση των διαφορών στο πνεύμα της καλής γειτονίας.

Το *Μαυροβούνιο*, που ξεκίνησε τις διαπραγματεύσεις για την ένταξή του στην Ε.Ε. τον περασμένο Ιούνιο, φαίνεται πως έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στην εκπλήρωση των αναγκών κριτηρίων. Μοναδικό τρωτό σημείο- όπως αναφέρει η έκθεση της Ε. Επιτροπής- αποτελεί η ανάγκη για βελτίωση του κράτους δικαίου.

Για τη *Σερβία*, που βρίσκεται υπό καθεστώς υποψηφιότητας από το Μάρτιο του 2012, η ημερομηνία έναρξης των διαπραγματεύσεων δεν έχει οριστεί ακόμα. Αναγκαία προϋπόθεση για το επόμενο βήμα, όπως αναφέρει η Ε. Επιτροπή, αποτελεί πρωτίστως η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ Βελιγραδίου και Πρίστινας.

Σε σχέση με την *Τουρκία* η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκφράζει ανησυχίες αναφορικά με τη μη εκπλήρωση των πολιτικών κριτηρίων από τη χώρα και την έλλειψη σεβασμού στα ανθρώπινα δικαιώματα. Το Κυπριακό αποτελεί εξίσου βασικό εμπόδιο για το ευρωπαϊκό μέλλον της χώρας, ενώ η άρνηση της Τουρκίας να μη συμμετάσχει σε συναντήσεις που θα διεξαχθούν κατά τη Κυπριακή προεδρία φαίνεται να δυσχεραίνει την πρόοδο των συνομιλιών μεταξύ των δύο πλευρών αλλά και ανάμεσα στην Τουρκία και την Ε.Ε.

Η έκθεση για τη *Βοσνία και Ερζεγοβίνη* είναι και αυτή τη χρονιά αρκετά απογοητευτική. Η έλλειψη συνεννόησης μεταξύ των πολιτικών εκπροσώπων της χώρας σε καίρια

ζητήματα εξακολουθεί να παρακαλύει την πορεία της χώρας προς την Ε.Ε. Η Συμφωνία Σύνδεσης και Σταθεροποίησης έχει υπογραφεί από το 2008, ωστόσο δεν έχει τεθεί ακόμα σε ισχύ.

Τα στοιχεία για την *Κροατία* εξακολουθούν να είναι θετικά καθώς η χώρα κινείται με γοργούς ρυθμούς προς την ένταξή της στην Ε.Ε. Η Κροατία φαίνεται να πληροί τα ευρωπαϊκά δεδομένα και θα περάσει τις πύλες της Ε.Ε. την 1η Ιουλίου του 2013 ως το 28^ο μέλος της. Ωστόσο, η Ε. Επιτροπή επεσήμανε πως υπάρχουν ακόμα τομείς που χρήζουν ιδιαίτερης προσπάθειας για βελτίωση. Συγκεκριμένα γίνεται αναφορά στο κράτος δικαίου, στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μειονοτήτων, στη διαφθορά αλλά και τη συνεργασία της χώρας για την εξακρίβωση των εγκλημάτων πολέμου. Η Κροατία, ακόμα, φαίνεται πως αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα ανεργίας τα τελευταία δύο χρόνια που πλέον αγγίζει το ποσοστό 14% και βάσει των συμπερασμάτων της Ε. Επιτροπής αναμένεται να αυξηθεί. Η αδυναμία της Κροατίας σε αυτούς τους τομείς φαίνεται πως επισκιάζει την πρόοδό της σε άλλους και εντείνει τυχόν ανησυχίες σχετικά με την τελική ένταξή της. Συγκεκριμένα ο Πρόεδρος του γερμανικού κοινοβουλίου Norbert Lammert εξέφρασε επιφυλάξεις για την ένταξη της Κροατίας και ανέφερε πως τα μέλη πρέπει να κινηθούν προς την ενοποίηση και όχι τη διεύρυνση της Ε.Ε. «Πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη την τελευταία έκθεση προόδου της Ε. Επιτροπής, ειδικά υπό το φως των εμπειριών που είχαμε με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία. Η Κροατία είναι σαφές ότι δεν είναι έτοιμη για ένταξη» τόνισε ο Lammert.

Η Ε.Ε. αντιμετωπίζει μια αρκετά κρίσιμη κατάσταση που κλονίζει την ενοποίησή της τόσο σε οικονομικό όσο

και σε πολιτικό επίπεδο και η ένταξη νέων χωρών που φέρουν τις δικές του αδυναμίες μπορεί να θεωρηθεί μια νέα πρόκληση για τη δυναμική της Ένωσης. Η πρόσφατη ομιλία του Füle στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ωστόσο, φαίνεται να απαντά σε όποια εκδήλωση σκεπτικισμού και τονίζει τη σπουδαιότητα της διεύρυνσης της ΕΕ. *‘Η πολιτική*

Πέντε χώρες της Ε.Ε. ζητούν νέες στρατιωτικές δομές¹

Πέντε χώρες της Ε.Ε., χωρίς τη συμμετοχή του Ηνωμένου Βασιλείου, υποστηρίζουν ότι η Ε.Ε. χρειάζεται μια νέα στρατιωτική «δομή» για τη διαχείριση του έργου της στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα, οι υπουργοί εξωτερικών και άμυνας της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Πολωνίας και της Ισπανίας εξέδωσαν ένα κοινό ανακοινωθέν μετά τη συνάντησή τους στη Γαλλία στις 15 Νοεμβρίου 2012, με το οποίο εξέφραζαν την πεποίθησή τους ότι η Ε.Ε. θα πρέπει να δημιουργήσει στρατιωτικές δομές για το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή αποστολών και επιχειρήσεων (το πλαίσιο είναι ακόμη προς αναζήτηση). Επιπλέον, στο ανακοινωθέν παρατίθενται οι στρατιωτικές προτεραιότητες της Ε.Ε. για τα επόμενα χρόνια: συνδρομή στη Σομαλία για την καταπολέμηση των πειρατών, «μια πιθανή αποστολή εκπαίδευσης των στρατιωτικών δυνάμεων του Μάλι για την επανάκτηση του Βόρειου Μάλι, συνδρομή για τη στήριξη των νέων λιβυκών αρχών κατά των παραστρατιωτικών ομάδων, «εξομάλυνση» της κατάστασης στα Δυτικά Βαλκάνια, επίλυση συγκρούσεων στη Γεωργία και εκπαίδευση της αστυνομίας στο Αφγανιστάν.

¹ A. Rettman “Five EU countries call for new military ‘structure’”, Euobserver, 16/11/2012

διεύρυνσης εξακολουθεί να συμβάλει στην ειρήνη, ασφάλεια και ευημερία στην ήπειρό μας. Σε μια εποχή που η Ευρωπαϊκή Ένωση μελετά το μέλλον της, είναι σημαντικό ότι παραμένει ανοικτή σε όσους θέλουν να γίνουν μέρος του δημοκρατικού μας έργου χτισμένο σε κοινές μας αξίες... Η διεύρυνση υπήρξε πάντα μέρος της λύσης και όχι μέρος του προβλήματος.’

Με το ανακοινωθέν απευθύνουν έκκληση για τον προσδιορισμό περισσότερων κοινών τομέων και για ευρύτερη κοινή χρήση του εξοπλισμού άμυνας της Ε.Ε., μετά και από τις περικοπές στον προϋπολογισμό, λόγω της οικονομικής κρίσης. Ως κοινοί τομείς ορίζονται η διαστημική, βαλλιστική-αντιπυραυλική άμυνα, τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη, ο ανεφοδιασμός αέρος-αέρος, οι ικανότητες αερογέφυρας, η ιατρική υποστήριξη σε επιχειρήσεις και το λογισμικό SDR. Η αναφορά σε νέες «πολιτικό-στρατιωτικές δομές» έπεται της απόρριψης από το Ηνωμένο Βασίλειο (πριν από ένα έτος) της δημιουργίας ενός νέου Επιχειρησιακού Στρατηγείου στις Βρυξέλλες για τις στρατιωτικές αποστολές της Ε.Ε. Σύμφωνα με δημοσίευμα της βρετανικής εφημερίδας Telegraph και σύμφωνα με «γαλλική πηγή», η Υπατη Εκπρόσωπος Catherine Ashton υποστηρίζει την ιδέα ενός νέου Επιχειρησιακού Στρατηγείου, παρόλο που οι αξιωματούχοι της δεν παραδέχονται κάτι τέτοιο.

Εν τω μεταξύ, ο ρόλος του Ηνωμένου Βασιλείου στο μέλλον της αμυντικής συνεργασίας της Ε.Ε. αποτέλεσε ένα μεγάλο ζήτημα στην πρόσφατη συνάντηση. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας Laurent Fabius δήλωσε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο μπορεί ανά πάσα στιγμή να ενταχθεί στην ομάδα των πέντε, σύμφωνα και με το κείμενο που συντάχθηκε. Επιπροσθέτως, ο Γάλλος

υπουργός άμυνας Jean-Yves Le Drian πρόσθεσε ότι το ανακοινωθέν έχει ως στόχο τη διαμόρφωση μιας κίνησης πριν από τη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. για την άμυνα, το 2013. Από την πλευρά του, ο υπουργός Εξωτερικών της Πολωνίας Radek Sikorski, δήλωσε ότι, αν η Ε.Ε. θέλει να γίνει υπερδύναμη με την υποστήριξη της Πολωνίας, θα πρέπει να έχουμε τη δυνατότητα να ασκούμε επιρροή στη γειτονιά μας ... Μερικές φορές απαιτείται η χρήση βίας για να υποστηρίξουμε τη διπλωματία μας». Επιπλέον, ο Radek Sikorski τάχθηκε υπέρ ενός «φιλόδοξου» προϋπολογισμού. για το 2014 – 2020, προκειμένου να ενισχυθεί ο συντονισμός της άμυνας.

«Το αίτημα των ευρωβουλευτών να μετακινηθούν οι ευρωεκλογές τον Μάιο 2014»²

Οι ευρωβουλευτές ενέκριναν ένα ψήφισμα (με 316 ψήφους υπέρ, 90 ψήφους κατά και 20 αποχές) με το οποίο ασκούν πίεση για την πραγματοποίηση μιας περισσότερο πολιτικής εκστρατείας για τις ευρωπαϊκές εκλογές και για τη μετακίνηση της ημερομηνίας διεξαγωγής των εκλογών το Μάιο του 2013 (οι προτεινόμενες ημερομηνίες διεξαγωγής των εκλογών είναι από 15 έως 18/5 ή από 22 έως 25/5). Αυτή η μετακίνηση της ημερομηνίας διεξαγωγής των εκλογών θα επιτρέψει στους ευρωβουλευτές να εκλέξουν τον Πρόεδρο της Ε. Επιτροπής πριν τις θερινές διακοπές και να πραγματοποιήσουν τις ακροάσεις των Επιτρόπων το φθινόπωρο. Η επόμενη Ε. Επιτροπή αναμένεται να αναλάβει καθήκοντα την 1η Νοεμβρίου του 2014. Ο διορισμός των υποψηφίων των

² Μετάφραση του άρθρου του Euractiv, "MEPs demand moving EU elections to May 2014", 23/11/ 2012 στο <http://www.euractiv.com/future-eu/meps-demand-moving-eu-elections-news-516221>

πολιτικών ομάδων θα ενισχύσει την αναγνωρισιμότητα των υποψηφίων και την προώθηση του προγράμματός των πολιτικών ομάδων.

«Η επιτυχία θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο η εξατομίκευση και η «δραματοποίηση» της προεκλογικής εκστρατείας θα τραβήξουν την προσοχή των πολιτών και θα συμβάλουν στην πυροδότηση της συζήτησης για τα σοβαρά ζητήματα που καλείται να αντιμετωπίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την επόμενη κοινοβουλευτική περίοδο, όπως είναι ο χαρακτήρας της Ε. Επιτροπής, ο ρυθμός και το βάθος της ολοκλήρωσης, το μέγεθος και η διαμόρφωση του προϋπολογισμού, καθώς και η πραγματική σημασία της ιδιότητας του μέλους της Ένωσης, δήλωσε ο ευρωβουλευτής των Φιλελευθέρων Andrew Duff.

Οι δύο μεγάλες πολιτικές ομάδες του ΕΚ, το Κόμμα των Ευρωπαίων Σοσιαλιστών και το Κόμμα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΛΚ), έχουν ήδη ανακοινώσει ότι θα εκλέξουν υποψηφίους για τη θέση του Προέδρου της Ε. Επιτροπής πριν από τις ευρωπαϊκές εκλογές για να κινητοποιήσουν τους ψηφοφόρους. «Ο ορισμός των υποψηφίων για την Προεδρία της Ε. Επιτροπής θα δημιουργήσει μια θετική δυναμική και ένα άνευ προηγουμένου δημόσιο ενδιαφέρον για τις ευρωπαϊκές εκλογές του 2014», δήλωσε ο Wilfried Martens, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (ΕΛΚ). «Αν τα κύρια ευρωπαϊκά πολιτικά κόμματα δεσμευθούν σε αυτή τη διαδικασία, θα υπάρξει μια σημαντική συμβολή στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού δημόσιου χώρου». Το ποσοστό συμμετοχής των ψηφοφόρων στις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ήταν 43% το 2009, στα χαμηλότερα επίπεδα από το 1979 που διεξάγονται άμεσες εκλογές. «Λαμβάνοντας υπόψη την προσέλευση στις διαδοχικές ευρωπαϊκές εκλογές και

την επέκταση του ευρωσκεπτικισμού, είναι σημαντικό να ενισχυθεί η νομιμότητα του Κοινοβουλίου με την αύξηση της συμμετοχής των ψηφοφόρων», δήλωσε ο ευρωβουλευτής των Φιλελευθέρων Guy Verhofstadt.

Επιπλέον, οι ευρωβουλευτές προέτρεψαν τα μέλη της επόμενης Ε. Επιτροπής να επιλέγονται από ήδη εκλεγμένα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, έτσι ώστε να δίνουν περισσότερο λόγο στους ψηφοφόρους (οι εθνικές κυβερνήσεις προτείνουν σήμερα τους υποψηφίους της Ε. Επιτροπής). Το ψήφισμα καλεί επίσης τα κράτη μέλη να προτείνουν δύο υποψηφίους, έναν άνδρα και μια γυναίκα, για κάθε θέση Επιτρόπου,

για την διασφάλιση της ισότητας των δύο φύλων. Στις τελευταίες εκλογές, λίγες χώρες και λίγα πολιτικά κόμματα εναλλάσσονταν εξίσου. Επισημαίνεται ότι, λίγες ημέρες πριν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είχε εγκρίνει ένα σχέδιο νόμου που διευκολύνει τους πολίτες της Ε.Ε. που διαμένουν σε άλλη χώρα από τη δική τους να ψηφίσουν και να ψηφισθούν. «Η συμμετοχή στις ευρωπαϊκές εκλογές είναι ένας από τους κύριους τρόπους για να ακουστεί η φωνή των πολιτών στην Ε.Ε.», δήλωσε η αντιπρόεδρος της Ε. Επιτροπής και Επίτροπος αρμόδια για θέματα Δικαιοσύνης Viviane Reding.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Τραπεζική Ένωση

Σε πρόσφατο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων συμφώνησαν να ολοκληρωθεί η Τραπεζική Ένωση μέχρι τον Ιανουάριο του 2014, μετά τις Γερμανικές εκλογές.

Συγκεκριμένα η Τραπεζική Ένωση περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός ενιαίου εποπτικού μηχανισμού για τις τράπεζες, ο οποίος θα λειτουργεί στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, με στόχο την πρόληψη των τραπεζικών κινδύνων και της διασυννοριακής μετάδοσης τους. Η ρύθμιση αυτή αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς ένα πλήρως χρηματοπιστωτικό πλαίσιο, το οποίο περιλαμβάνει και άλλα συστατικά όπως ένα ενιαίο σύνολο κανονισμών, κοινή προστασία καταθέσεων και ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης των τραπεζών. Για το θέμα αυτό, έχει συσταθεί ειδική Ομάδα Εργασίας, προκειμένου να εξετασθούν οι ειδικές προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το νομικό καθεστώς της Τραπεζικής Ένωσης επιδιώκεται να είναι έτοιμο την 1 Ιανουαρίου 2013. Η Τραπεζική Ένωση θα προωθήσει την οικονομική εμβάθυνση της Ένωσης καθώς και θα συμβάλει στην επίλυση της κρίσης της Ευρωζώνης.

Τέλος, μεγάλος προβληματισμός δημιουργείται με την περίπτωση του Ην. Βασιλείου το οποίο ανακοίνωσε ότι δεν θα συμφωνήσει σε καμία απόφαση για την λειτουργία της Τραπεζικής Ένωσης που θα επηρέαζε τα συμφέροντα της.

Η ανεργία στην Ευρώπη

Σύμφωνα με έρευνα της Eurostat η ανεργία στον ευρωπαϊκό χώρο έφτασε στο 11,6% το Σεπτέμβριο 2012. Η eurostat εκτιμά ότι από τους 25.751 εκατομμύρια ανέργους οι 18.490 εκατομμύρια προέρχονται από τις χώρες μέλη της ευρωζώνης, όπως πιστοποιούν οι δείκτες ανεργίας για τον Σεπτέμβριο 2012. Συγκρίνοντας τον αριθμό των ανέργων με τον

Σεπτέμβριο 2011 οι άνεργοι έχουν αυξηθεί στον χώρο της Ε.Ε κατά 2.145 εκ. και στον χώρο της ευρωζώνης κατά 2.174 εκ.

Το χαμηλότερο δείκτη ανεργίας είχαν η Αυστρία (4.4%), το Λουξεμβούργο (5.2%), η Γερμανία και Ολλανδία (5.4%) ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας καταγράφηκε στις χώρες του Νότου με πρώτη την Ισπανία (25.8%) και ακολουθεί η Ελλάδα με (25.1%). Επίσης η έρευνα έδειξε ότι η ανεργία στους νέους έφτασε 22.8% στην Ε.Ε και 23.3% στην ευρωζώνη σε σύγκριση με το 2011 όπου ήταν 21.7% στην Ε.Ε και 21.00% στην ευρωζώνη

Τέλος, συγκρίνοντας τους δείκτες ανεργίας του 2011 με το 2012 η ανεργία αυξήθηκε σε είκοσι χώρες της Ε.Ε και μειώθηκε σε επτά μεταξύ των οποίων ήταν η Εσθονία, Λιθουανία και Λετονία. Ανοδική αύξηση παρουσίασε η ανεργία και στις ΗΠΑ 7.8% καθώς και στην Ιαπωνία κατά 4.2%

Επενδύσεις και Κίνα

Κάθε νέα ηγεσία στην Κίνα υπόσχεται, όπως πάντα, κάποιες αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η οικονομία της και οι σχέσεις της με τον έξω κόσμο, όμως για τους επενδυτές, η είσοδος στην γιγαντιαία αγορά παραμένει δύσκολη. Ωστόσο σε ειδική ακρόαση που οργανώθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με συμμετοχή εμπειρογνομόνων, όλοι συμφώνησαν ότι οι δυσκολίες δεν κάμπτουν το πείσμα των υποψήφιων επενδυτών.

Για τον ξένο επενδυτή, η Κίνα αποτελεί ακόμα δρόμο μετ' εμποδίων, μεταξύ άλλων λόγω της επίσημης πολιτικής στήριξης των κρατικών επιχειρήσεων. μάλιστα, όπως δείχνει έρευνα του Εμπορικού Επιμελητηρίου Ε.Ε.-Κίνας το 52% των ευρωπαϊκών εταιριών που συμμετείχαν θεωρούν ότι έχασαν επενδυτικές ευκαιρίες λόγω κυβερνητικής πολιτικής ενώ άλλο ένα 22% σκέπτεται μέχρι και να αποχωρήσει από την κινεζική αγορά για τον ίδιο λόγο. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε 557 επιχειρήσεις, μέλη του επιμελητηρίου. Άλλο μεγάλο εμπόδιο που αντιμετωπίζουν οι Ευρωπαίοι επενδυτές στην Κίνα είναι η πρόσβαση στις αγορές, όπου δίνουν άνιση μάχη, όπως άνισες είναι οι μάχες τους και σε άλλα μέτωπα όπως οι αποκλεισμένοι τομείς που συνδέονται με δημόσιες προμήθειες, η αδειοδότηση ή ακόμα η πρόσβαση επιχειρήσεων σε κεφάλαια και επιδοτήσεις όπου υπάρχει σαφές πλεονέκτημα για τις κινεζικές εταιρίες.

Ωστόσο, η ίδια έρευνα έδειξε ότι οι δύο στις τρεις (63%) επιχειρήσεις - μέλη του επιμελητηρίου σκοπεύουν να επενδύσουν εκ νέου στην Κίνα και το 71% έχουν τη χώρα στις τρεις πρώτες επιλογές τους για επενδύσεις. Σύμφωνα με τον καθηγητή Βαν ντε Μπούλκε του πανεπιστημίου της Αμβέρσας που μίλησε στην ημερίδα, σε 20 χρόνια από σήμερα η Κίνα θα έχει ξεπεράσει τις ΗΠΑ ως πηγή ξένων επενδύσεων αν και σήμερα οι κινεζικές επενδύσεις, στην Ευρώπη δεν αντιπροσωπεύουν παρά το 0,1% του συνόλου των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε έρευνα στις περίπου 4.500 κινεζικές εταιρίες που έχουν από παρουσία στην ΕΕ, ο κύριος όγκος των επενδύσεων αυτών απορροφάται από τη Βρετανία, τη Γαλλία και τη Γερμανία αν και αριθμητικά, οι περισσότερες (αλλά και μικρότερες) δραστηριοποιούνται στον ευρωπαϊκό νότο και την ανατολική Ευρώπη.

Τάσεις περιφερειακής απόσχισης

Ενώ η Ε.Ε εμβαθύνει την διαδικασία της ενοποίησης ορισμένα κράτη- μέλη αντιμετωπίζουν το φάσμα της περιφερειακής αποσύνθεσης. Το φαινόμενο αυτό παρουσιάζεται κυρίως στην περίπτωση της Καταλονίας η όποια ζητάει την απόσχιση της από την Ισπανία το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται επίσης και στο Ην. Βασίλειο με το ζήτημα της Σκωτίας καθώς και στο Βέλγιο με τη Φλάνδρα. Το ζήτημα αυτό είναι πλέον από τα

προβλήματα μείζονος σημασίας που αντιμετωπίζει η Ένωση. Το ερώτημα το οποίο τίθεται είναι εάν οι περιφέρειες αυτές σε περίπτωση αποσύνθεσης θα ενταχθούν αυτόματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή εάν θα υποβάλουν αίτηση επανένταξης.

Ειδικότερα στην περίπτωση της Καταλονίας ο πολιτικός ηγέτης Άρθουρ Μας ζητάει την απόσχιση της Καταλονίας από την Ισπανία, ο οποίος οραματίζεται την Καταλονία ως ένα πλήρως μέλος μιας ομοσπονδιακής Ευρώπης.

Η Κλιματική αλλαγή στην Ευρώπη

Έκθεση της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την κλιματική αλλαγή στην Ευρώπη έδειξε ότι ο αριθμός των πλημμυρών και των καυσώνων έχει αυξηθεί σημαντικά στην γηραιά ήπειρο τα τελευταία χρόνια. Η έρευνα ειδικότερα δείχνει ότι από το 2002 και μετά στην Ευρώπη παρατηρήθηκαν πιο έντονα τα φαινόμενα των βροχοπτώσεων στον Βορρά και μειώθηκαν σε σημαντικό ποσοστό στον Νότο, αναγκαίο να επισημανθεί είναι ότι παρουσιάστηκαν πολύ πιο ακραία καιρικά φαινόμενα την περίοδο αυτή.

Εντωμεταξύ, έχει καταγραφεί ότι τα παγόβουνα τόσο στην Γροιλανδία όσο και στην αρκτική να λιώνουν. Κάτι το οποίο θα επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τόσο την οικονομία όσο και τα νοικοκυριά, όπως συγκεκριμένα αναφέρει ο Jacqueline Mc Glode. Η Έκθεση που δημοσιεύθηκε για την κλιματική αλλαγή και της επιδράσεις που θα έχει στην Ευρώπη αναφέρει ότι η πιο εύαλωτες περιοχές στην επιρροή των κλιματικών αλλαγών είναι οι Μεσογειακές χώρες που θα υποφέρουν από πολύ υψηλές θερμοκρασίες, ενώ ο βορράς θα υποφέρει από πλημμύρες. όπως αναφέρει η έκθεση το φαινόμενο του καύσωνα έχει ενισχυθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια έχοντας ως συνέπεια χιλιάδες θανάτους. Επίσης, μεγάλες ξηρασίες έχουν πλήξει αρκετές περιοχές της Ευρώπης έχοντας ως αποτέλεσμα την συρρίκνωση της αγροτικής παραγωγής.

Ταυτοχρόνως, το επίπεδο των θαλασσών παγκοσμίως έχει αυξηθεί κατά 3 εκατοστά τα τελευταία είκοσι χρόνια, κάτι το οποίο αλλάζει την φυσιογνωμία των παράκτιων περιοχών της Ευρώπης. Ωστόσο, οι κλιματικές αλλαγές έχουν επιπτώσεις και στην αύξηση της θερμοκρασίας των Ωκεανών, με αποτέλεσμα πολλά ήδη ψαριών να μετακινούνται σε πιο ψυχρές περιοχές ή και να εξαφανίζονται. Τέλος, ότι τα επίπεδα ρύπανσης της ατμόσφαιρας με καυσαέρια σημείωσαν υψηλά επίπεδα περίπου 40% για το 2011, ποσοστό υψηλότερο ακόμη και σε σχέση με την βιομηχανική εποχή

ΦΑΚΕΛΟΣ:

Η Σύνοδος Κορυφής για τον προϋπολογισμό.

«Η Σύνοδος Κορυφής για τον προϋπολογισμό εκθέτει τις αδύναμες γαλλογερμανικές σχέσεις»³

Η έκτακτη Σύνοδος Κορυφής της προηγούμενης εβδομάδας δεν κατέληξε σε συμφωνία για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2014-2020, γεγονός που δεν ήταν έκπληξη. Πριν τη Σύνοδο Κορυφής ο Βρετανός Πρωθυπουργός David Cameron δεν έχανε ευκαιρία να αναφερθεί στις «σπατάλες» που γίνονται στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αντιμέτωπος με ένα ανήσυχο κοινοβούλιο στην πατρίδα του ο David Cameron ήταν ο πρώτος ηγέτης που απείλησε να ασκήσει βέτο. Οι συζητήσεις για τον προϋπολογισμό έβγαλαν στην επιφάνεια ένα ενδεχόμενο η Βρετανία να οδηγηθεί από μόνη της εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ήδη πριν από τη συνεδρίαση η Γερμανίδα Καγκελάρια Angela Merkel είχε δηλώσει ότι δεν είναι τρομερό αν δεν επιτευχθεί συμφωνία πριν την άνοιξη. Μετά από τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων αρκετοί ηγέτες της Ε.Ε. παρατήρησαν ότι το κλίμα ήταν σχετικά θετικό. Πράγματι, το απόγευμα της 24^{ης} Νοεμβρίου το κυριότερο σημείο διαφωνίας φαίνεται πώς ήταν να αποφασισθεί αν θα συνεχιστεί η προσπάθεια εξεύρεσης συμφωνίας. Σύμφωνα με τις δηλώσεις που έγιναν μετά τη Σύνοδο, υπάρχει σε επαρκή βαθμό η δυνατότητα σύγκλισης απόψεων, καθιστώντας δυνατή την επίτευξη συμφωνίας στις αρχές του επόμενου έτους.

Επισημαίνεται ότι η λήψη απόφασης για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ύψους €1 τρισ. με επταετή διάρκεια δεν έχει ποτέ επιτευχθεί σε μια Σύνοδο Κορυφής. Ο πρώην Βρετανός ηγέτης Tony Blair, επικεφαλής των συζητήσεων το 2005 για τον πολυετή προϋπολογισμό εκείνης της περιόδου, είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η περίφημη διαπραγμάτευση της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Βόρεια Ιρλανδία ήταν πιο εύκολη. Η διαφορετική πτυχή της τρέχουσας διαπραγμάτευσης ήταν οι μεταβαλλόμενες συμμαχίες πριν και κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής και το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο τελικά δεν απομονώθηκε. Πριν τη Σύνοδο Κορυφής τόσο η Γερμανία όσο και το Βέλγιο κατέβαλαν προσπάθειες να ανταποκριθούν στις ανησυχίες του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κορυφής, η Γερμανία φρόντισε να μην απομονωθεί η Βρετανία. Μαζί με την Ολλανδία και τη Σουηδία δήλωσαν ότι ο προτεινόμενος προϋπολογισμός των €973 δισ. ήταν ακόμα υπερβολικά υψηλός.

Μια άλλη σημαντική πτυχή της συνάντησης ήταν η έλλειψη ενός γαλλο-γερμανικού προπυργίου. Για παράδειγμα το 2002 ο Πρόεδρος Jacques Chirac και ο καγκελάριας Gerhard Schroeder - προς μεγάλη απογοήτευση του Tony Blair - σύναψαν μια μακροχρόνια συμφωνία για τις γεωργικές δαπάνες. Η συμφωνία, εξαιρετικά επωφελής για τη Γαλλία, έδωσε τα χέρια των διαπραγματευτών του προϋπολογισμού το 2005. Αλλά οι σχέσεις και οι προτεραιότητες τώρα είναι διαφορετικές. Η Γαλλία εξακολουθεί να είναι υπέρμαχος των γεωργικών και περιφερειακών δαπανών αλλά η Γερμανία αποδίδει μεγαλύτερη σημασία στη μείωση του συνολικού ύψους του προϋπολογισμού. Οι σχέσεις μεταξύ της συντηρητικής καγκελάριας Angela Merkel και του σοσιαλιστή Γάλλου Προέδρου Francois Hollande δεν είναι ιδιαίτερα θερμές. Οι απόψεις τους για την έξοδο από την οικονομική κρίση είναι πολύ διαφορετικές. Εν τω μεταξύ, η Γαλλία πρέπει να προβεί σε σοβαρές διαρθρωτικές

³ Μετάφραση του άρθρου Honor Mahony, «EU budget summit exposes weak Franco-German relations», euobserver, 26/11/2012

μεταρρυθμίσεις, μεταρρυθμίσεις στις οποίες η Γερμανία έχει προχωρήσει από το 2005. Κατά συνέπεια, η Γερμανία θεωρεί τη Γαλλία ως έναν από τους «αρρώστους» της Ευρώπης. Οι διαφορές έχουν επηρεάσει αρνητικά την κατάσταση των σχέσεων Γαλλίας - Γερμανίας, με αρνητικό αντίκτυπο. Επισημαίνεται ότι στις αρχές του μήνα, όταν δόθηκε η ευκαιρία, ο υπουργός οικονομικών της Γερμανίας Wolfgang Schaueble δεν εξήρε την οικονομία της Γαλλίας και τις μεταρρυθμιστικές της προσπάθειες.

Η αρχική πρόταση για τον προϋπολογισμό του επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy ήταν ένα ανάθεμα για τη Γαλλία: μείωνε τις γεωργικές και περιφερειακές επιδοτήσεις και διατηρούσε τη βρετανική έκπτωση. Η Γαλλία δήλωσε ότι ανησυχεί για τον τρόπο με τον οποίο διεξήχθησαν οι διαπραγματεύσεις πριν τη Σύνοδο Κορυφής και ιδιαίτερα για το ότι η Γερμανία συνεργάστηκε στενά με τη Βρετανία. «Νομίζω ότι ψυχολογικά οι Γάλλοι είναι σε ασυνήθιστη θέση», δήλωσε ένας διπλωμάτης. Επισημαίνεται ότι οι Γερμανοί λόγω του κύρους τους στο σύστημα και λόγω του ότι κυριαρχούν στις λεπτομέρειες του προϋπολογισμού καταφέρνουν να κάνουν αυτό που θέλουν εύκολα. «Λένε στη Γαλλία: λοιπόν, αν θέλετε να είστε ο συνδετικός κρίκος μεταξύ του Βορρά και του Νότου, τότε θα πρέπει να αποδεχθείτε τις συνέπειες. Δε θα φροντίζουμε κατ' ανάγκη τα συμφέροντά σας με ακριβώς το ίδιο τρόπο».

«Στο Βερολίνο πέφτουν οι ευθύνες για την αποτυχία της Συνόδου», EurActiv.gr, 26/11/2012⁴

Ισχυρό διαπραγματευτικό πλεονέκτημα αποτελεί για τη Γερμανία -έναντι του Ηνωμένου Βασιλείου- η αποτυχία εύρεσης συμφωνίας για τον προϋπολογισμό, στο πλαίσιο της κρίσιμης Συνόδου για την τραπεζική ένωση που έχει προγραμματιστεί για τον Φεβρουάριο του 2013, σύμφωνα με πληροφορίες του EurActiv. Οι ηγέτες επιδιώκουν συμβιβασμό για τη νέα εκδοχή του επόμενου προϋπολογισμού της Ε.Ε. 2014-2020, όπως την κατέθεσε ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy.

Διάφορες πηγές ανέφεραν στην EurActiv ότι συνέφερε τη Γερμανίδα καγκελάρια Angela Merkel να αναβάλει τη συμφωνία για τον προϋπολογισμό για το επόμενο έτος. Οι πηγές εξήγησαν ότι δίνοντας την στήριξη της στον David Cameron αναφορικά με περαιτέρω μειώσεις μετά τη Σύνοδο του Δεκεμβρίου, ίσως «γλυκάνει» τη στάση του Ηνωμένου Βασιλείου απέναντι στο ζήτημα της τραπεζικής ένωσης. Εάν η Merkel είχε βοηθήσει τον Βρετανό πρωθυπουργό να βρει μια αποδεκτή συμφωνία από πριν, θα υπήρχε ο κίνδυνος να μην λάβει τίποτα η Γερμανία ως αντάλλαγμα για την βοήθειά της. Το σενάριο αυτό συνδέεται και με το γεγονός ότι οι ηγέτες της Ε.Ε. ήταν «πολύ κοντά» στην επίτευξη συμφωνίας για τον προϋπολογισμό στη βάση της τελευταίας πρότασης Rompuy, είπαν στην EurActiv πηγές από την Κυπριακή Προεδρία. Αυτό εξηγεί επίσης και μια σειρά διπλωματικών ελιγμών του Βερολίνου κατά τη διάρκεια της συνόδου που έφεραν σε αμηχανία πολλούς εταίρους της Γερμανίας.

Η Γερμανία έπαιξε κεντρικό ρόλο μεταξύ δύο ομάδων χωρών που συνεισφέρουν στον προϋπολογισμό. Από τη μία πλευρά, εκείνες που ήταν υπέρ της αύξησης του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού, της ΚΑΠ και της περιφερειακής πολιτικής- Γαλλία και Ιταλία. Και από την άλλη, το Ηνωμένο Βασίλειο- που θέλει δραστικές μειώσεις, όπως και η Ολλανδία με την Σουηδία.

⁴ <http://euractiv.gr/oikonomia/sto-berolino-peftoy-n-oi-eythynes-gia-tin-apatyxia-tis-synodoy>

Κατά τη διάρκεια μιας διμερούς συνάντησης Γαλλίας –Γερμανίας η Angela Merkel ζήτησε περαιτέρω περικοπές στην πιο πρόσφατη πρόταση ύψους €30 δισ. για το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο. Και ενώ φάνηκε έτσι να προσεγγίζει τη θέση του Βρετανού Πρωθυπουργού David Cameron, παράλληλα ασκούσε πιέσεις στο Λονδίνο να μην ασκήσει βέτο. Μετά τη σύνοδο τήρησε μια διακριτική στάση, είπε σε δημοσιογράφους ότι το κλίμα ήταν φιλικό, ότι παραμένουν οι αντιθέσεις, αλλά αντίθετα με τον David Cameron δεν αναφέρθηκε σε καμία περικοπή.

Ερωτηθείσα εάν συμμερίζεται τον Cameron για περαιτέρω μειώσεις στον προϋπολογισμό, απάντησε: «Συμμερίζομαι τη θέση μου, που είναι να βρεθεί μια συμφωνία μεταξύ των 27». «Όταν έφθασα εδώ πίστευα ότι υπάρχουν πολλά πράγματα που απλά φάνταζαν ανυπέρβλητα, ωστόσο τώρα μετά το γεύμα, και δεδομένου ότι ξεκουραστήκαμε καλά χθες το βράδυ, οι ηγέτες είχαν βούληση και έκαναν προσπάθειες στις διαπραγματεύσεις να βρεθεί πραγματικά μια συμφωνία», πρόσθεσε. «Η Merkel παίζει ένα επιδέξιο παιχνίδι και πατάει και στα δύο στρατόπεδα», είπε αξιωματούχος της ΕΕ στην EurActiv. «Έχει τώρα την ευκαιρία να χρησιμοποιήσει τη θέση της για τον προϋπολογισμό ως μοχλό πίεσης προς τον Cameron να δεχθεί την τραπεζική ένωση», συνέχισε.

Παρόλο που τα κράτη μέλη είχαν εμφανείς διαφορές για τον προϋπολογισμό, καμία από τις «μεγάλες χώρες» δεν έγειρε εμπόδια, ωστόσο κάποια «μικρά κράτη» ήταν σύμφωνα με πληροφορίες οι «ταραξίες». Ούτε καν το Ηνωμένο Βασίλειο δεν απείλησε να τινάξει τη σύνοδο στον αέρα. «Όλοι περίμεναν τον Cameron να τινάξει τα πάντα στον αέρα. Ωστόσο αυτός ήρθε με διαφορετική προσέγγιση. Τώρα κανείς δεν μπορεί να πει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είναι υπεύθυνο για το ό, τι συνέβη», είπε ένας διπλωμάτης, που άκουγε τις συζητήσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες ο Cameron υιοθέτησε έναν πολύ «διπλωματικό τόνο», λέγοντας στους ομόλογούς του ότι «είμαι εδώ να συμφωνήσω». Σύμφωνα με πληροφορίες εκ των έσω, ο βρετανός ήταν έτοιμος να συμφωνήσει για μείωση του προϋπολογισμού στο επίπεδο των €100 δισ., παρά το ότι ζητούσε μείωση €200 κατά τις διμερείς συνομιλίες με τον Van Rompuy.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός Τύπος

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου, πέρα από το πολιτικό αδιέξοδο στο οποίο κατέληξε η Σύνοδος Κορυφής για τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. αναδείχθηκε και το ζευγάρι Camerkerl. Κατά τη διάρκεια του προεκλογικού του αγώνα οι σχέσεις του με την καγκελάρια Μέρκελ ήταν τεταμένες, ιδιαίτερα μετά τη διακοπή των δεσμών το 2009 μεταξύ των Συντηρητικών Βρετανών βουλευτών και των Χριστιανοδημοκρατών βουλευτών που προέρχονται από το κόμμα της καγκελαρίου. Στην πραγματικότητα, η νέα συμμαχία της Angela Merkel με τον David Cameron είναι ρεαλιστική και αμοιβαία επωφελής. Η Γερμανίδα Καγκελάρια έδειξε συμπάθεια στα σχέδια του Βρετανού Πρωθυπουργού να μειώσει το κόστος της γραφειοκρατίας των Βρυξελλών. Η Angela Merkel υποστήριξε τον David Cameron εν μέρει λόγω της επιθυμίας της να θεωρηθεί ως ο «σωτήρας της Ευρώπης», κάτι που θα την βοηθήσει στις γερμανικές εκλογές του επόμενου έτους. Για να διατηρήσει, όμως, την υποστήριξη της Γερμανίας στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής, ο David Cameron θα κληθεί σύντομα να εγκρίνει τα σχέδια για την τραπεζική ένωση στην ευρωζώνη. Υποστηρίζεται ότι, σε ορισμένα, τουλάχιστον, σημεία, αναμένεται να εξαντληθεί η υπομονή της Γερμανίας με τη

Βρετανία, με τη γαλλο-γερμανική συμμαχία να παραμένει ο πιο σημαντικός άξονας στην Ευρώπη και ότι, αν υπάρχει μια νέα πολιτική συμφωνία, όλα θα αλλάξουν. Η νέα συμμαχία μεταξύ των Angela Merkel και David Cameron ήταν ιδιαίτερα «σημαντική», ακόμη και αν διαρκέσει μέχρι την επόμενη Σύνοδο Κορυφής για τη διαπραγμάτευση του προϋπολογισμού, το Φεβρουάριο του 2013.

Ο David Cameron έθεσε και πάλι το ενδεχόμενο διεξαγωγής ενός δημοψηφίσματος για τη σχέση Ηνωμένου Βασιλείου και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δήλωσε ότι το νέο οικοδόμημα που θα ακολουθήσει την κρίση του ευρώ θα φέρει ευκαιρίες για μια «νέα συναίνεση», προσθέτοντας ότι υποστηρίζει τη συμμετοχή της Βρετανίας στην Ε.Ε. αλλά δεν υποστηρίζει την υπάρχουσα κατάσταση. Βρετανοί αξιωματούχοι κατηγόρησαν τη διαπραγματευτική στρατηγική του Herman Van Rompuy για την κατάρρευση της Συνόδου Κορυφής. Ισχυρίστηκε ότι ακολούθησε μια κακή τεχνική σημειώνοντας μικρή πρόοδο στις ένας-προς-έναν συνομιλίες με τους ηγέτες και περιορίζοντας το πεδίο για συζήτηση μεταξύ των 27 ηγετών. Σύμφωνα, όμως, με δημοσιεύματα του βρετανικού τύπου, παρόλο που ο David Cameron είχε κατηγορηθεί ότι προσπαθεί να «εκβιάσει» τους άλλους ηγέτες της Ε.Ε., η στάση του Ηνωμένου Βασιλείου δεν ήταν το μόνο εμπόδιο στην επίτευξη συμφωνίας (η Βρετανία δε χρειάστηκε να ασκήσει βέτο). Οι συνομιλίες κατέρρευσαν όταν η Σουηδία, η Ολλανδία, η Γερμανία και η Βρετανία δήλωσαν ότι η πρόταση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy δεν ήταν αποδεκτή. Ήταν καθοριστικής σημασίας ότι δεν υπήρξε συμφωνία μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας, με τη Γαλλία να είναι ανήσυχη για τη διατήρηση των γεωργικών επιδοτήσεων και τη Γερμανία μαζί με την Ολλανδία και τη Σουηδία να υποστηρίζει το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου για μεγαλύτερες περικοπές των δαπανών της Ε.Ε.

Πηγές των Βρυξελλών υποστήριξαν ότι υπήρξε ένα αγεφύρωτο χάσμα μεταξύ των χωρών που είναι καθαροί συνεισφέροντες στον προϋπολογισμό της Ε.Ε. και ιδίως μεταξύ της Γαλλίας και της Γερμανίας. Ο Herman Van Rompuy προσπάθησε να καταλήξει σε συμβιβασμό με τη μεταφορά χρημάτων σε επενδυτικά σχέδια αγροτικών επιδοτήσεων και επιχορηγήσεων στις φτωχές περιφέρειες, αλλά απέτυχε επιτύχει μια συμφωνία. Απορρίπτοντας την τελευταία επίθεση του David Cameron για τη γραφειοκρατία των Βρυξελλών, επισημάνθηκε ότι ο Herman Van Rompuy και ο Jose Manuel Barroso δεν έχουν δικαίωμα άσκησης βέτο στον προϋπολογισμό. Τα διοικητικά έξοδα αντιπροσώπευαν μόνο το 6% των δαπανών της Ε.Ε., τα €6 δισ. έχουν περικοπεί από το 2004 και το προσωπικό είχε μειωθεί κατά 5%. Σύμφωνα με τον Hannes Swoboda, Πρόεδρο της Προοδευτικής Συμμαχίας των Σοσιαλιστών και Δημοκρατών του ΕΚ «είναι απαράδεκτο το γεγονός ότι η πλειοψηφία των κρατών -μελών επιτρέπει τον εκβιασμό από τον David Cameron ο οποίος μόνιμα απειλεί να μπλοκάρει την πρόοδο στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Ο Βρετανός πρωθυπουργός επηρεάζει το μέλλον της Ε.Ε. περισσότερο από εκείνους που έχουν δεσμευτεί για την ενίσχυση της Ε.Ε. και την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους». Ο Guy Verhofstadt, πρώην πρωθυπουργός του Βελγίου και ηγέτης της ομάδας των Φιλελευθέρων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δήλωσε ότι η έκπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου πρέπει να καταργηθεί.

Ο υπουργός Εξωτερικών της Πολωνίας Radek Sikorski, σε συνέντευξή του στην βρετανική εφημερίδα The Times υπογράμμισε ότι η βρετανική «νοσταλγία» για το μεγαλείο του παρελθόντος είναι ο κύριος λόγος για τον οποίο το Ηνωμένο Βασίλειο οπισθοχωρεί στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και επιθυμεί να μειώσει τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Άγγιξε ιστορικές ευαισθησίες περιγράφοντας τις δαπάνες της Ε.Ε. ως ένα είδος

«σχεδίου Marshall» υπογραμμίζοντας ότι η Πολωνία και άλλες χώρες του πρώην σοβιετικού μπλοκ που είναι πλέον μέλη της Ε.Ε. δεν επωφελήθηκαν από αντίστοιχη οικονομική ενίσχυση, όπως αυτή των ΗΠΑ για την ανοικοδόμηση της Ευρώπης μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, επειδή το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ παραχώρησαν στη τον έλεγχο της Ανατολικής Ευρώπης Γιάλτα στη Σοβιετική Ένωση. «Παλέψαμε με τον Χίτλερ δίνοντάς σας πολύτιμο χρόνο για να προετοιμαστείτε για την καταπολέμησή του. Όμως δεν απολαύσαμε την ελευθερία μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο ... Εξαιτίας της Γιάλτας, δεν μπορέσαμε να επωφεληθούμε από το σχέδιο Marshall. Τα ευρωπαϊκά ταμεία συνοχής ως νέο σχέδιο Marshall για εμάς δίνουν μια ώθηση στην Ευρώπη», υπογράμμισε.

- Merrick J. Rentoul, & J. "Camerker! A love affair at the heart of Europe", Independent, 25/11/2012
- Andrew Grice "Stalemate in Brussels as EU fails to agree budget", 24/11/2012 Independent
- "Britain is an indispensable voice in EU says Radek Sikorski", The Times, 15/11/2012

Γαλλικός τύπος

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου, η Σύνοδος Κορυφής οδηγήθηκε στην αποτυχία καθώς δεν επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ των χωρών για ένα ποσό ύψους €30 δισ., που αντιπροσωπεύει μόλις το 0,3% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ. Σε αντίθεση με προηγούμενες διαπραγματεύσεις για τον προϋπολογισμό δεν υπήρξε γαλλο-γερμανική συμμαχία. Αυτή είναι μία από τις τρέχουσες δυσκολίες ενώ η Angela Merkel καλείται να παίξει το ρόλο του διαιτητή. Μετά την ακρόαση των προτάσεων όλων των ηγετών, ο Herman Van Rompuy, Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, έκανε μια συμβιβαστική πρόταση ύψους €984 δισ. ως ανώτατο όριο δαπανών, μια μείωση του προϋπολογισμού κατά €76 δισ. σε σχέση με τις προτάσεις της Ε. Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Όμως, τρεις χώρες - η Βρετανία, η Σουηδία και η Ολλανδία - ζητούσαν ακόμη μεγαλύτερη πτώση του προϋπολογισμού. Επισημαίνεται ότι ο Βρετανός πρωθυπουργός κατάφερε να αποχωρήσει με το κεφάλι ψηλά σε ό,τι αφορά στις κόκκινες γραμμές που είχε θέσει, συμπεριλαμβανομένης της διατήρησης της διάσημης έκπτωσης που είχε κερδίσει η Μάργκαρετ Θάτσερ το 1984.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Γαλλικού τύπου, το «κλαμπ των τσιγκούνηδων» περιλαμβάνει τους μεγαλύτερους συνεισφορείς στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από την μια πλευρά είναι οι Βρετανοί, που υποστηρίζονται από τους Ολλανδούς και τους Φιλανδούς και, από την άλλη πλευρά, είναι η Γερμανία, η οποία πληρώνει το μεγαλύτερο μερίδιο στον προϋπολογισμό της Ε.Ε., αλλά και για το ταμείο διάσωσης της ζώνης του ευρώ. Το Ηνωμένο Βασίλειο, στο οποίο έχει ενισχυθεί σημαντικά το αντιευρωπαϊκό συναίσθημα, τάσσεται υπέρ της εξοικονόμησης περίπου € 200 δισ., με την απειλή ότι διαφορετικά θα ασκήσει βέτο. Το Ηνωμένο Βασίλειο έχει πολλαπλασιάσει τα αιτήματά του, πολλά εκ των οποίων είναι απαράδεκτα για τους ευρωπαίους εταίρους (μην αγγίζετε τα χρήματά μου, ψαλίδι στις ενισχύσεις της ΚΑΠ και της περιφερειακής βοήθειας, μείωση του μισθού των ευρωπαίων γραφειοκρατών κλπ.). Η Γερμανίδα καγκελάρια υποστηρίζει τις προσπάθειες αυστηρότητας, ακόμη και τη μείωση ορισμένων γεωργικών δαπανών. Η Γαλλία στέκεται πίσω από τη Γερμανία, συμφωνώντας σε περικοπές δαπανών χωρίς όμως να αγγίζουμε την ΚΑΠ. Ένα άλλο καυτό ζήτημα είναι ο προϋπολογισμός της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΑΠ), της οποίας η Γαλλία είναι ο πρώτος δικαιούχος. Η Γαλλία είναι έτοιμη να προχωρήσει στην καταπολέμηση κάθε σημαντικής περικοπής ενώ έχει συμφωνήσει σε ορισμένες παραχωρήσεις. Στο αντίθετο στρατόπεδο, με επικεφαλής την

Πολωνία, βρίσκουμε τις χώρες της Νότιας και Ανατολικής Ευρώπης. Η προτεραιότητα αυτών των «φίλων της συνοχής» είναι η υπεράσπιση των διαρθρωτικών ταμείων, η περιφερειακή ενίσχυση την οποία κρίνουν αναγκαία για την ανάπτυξη.

Η Angela Merkel γνωρίζει ότι η απομόνωση της Γαλλίας μπορεί να αποβεί μοιραία για το μέλλον της ευρωζώνης, το οποίο την ενδιαφέρει πολύ περισσότερο από την απομόνωση του Ηνωμένου Βασιλείου. Σε περίπτωση αποτυχίας της επόμενης Συνόδου Κορυφής, Γερμανία και Γαλλία εμφανίζονται έτοιμες να χρησιμοποιήσουν το μεγάλο όπλο: την ετήσια ψηφοφορία για έναν ετήσιο προϋπολογισμό με ειδική πλειοψηφία. Επισημαίνεται ότι αυτή η Σύνοδος Κορυφής επέδειξε την έλλειψη ενός συλλογικού ευρωπαϊκού πνεύματος καθώς όλες οι θέσεις αντανakλούν εθνικά συμφέροντα και οι προτάσεις για το μέλλον βασίζονται στην χρηματοδότηση των πολιτικών του παρελθόντος».

Τέλος, ένας καινούργιος παίκτης στις διαπραγματεύσεις του πολυετούς οικονομικού πλαισίου είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο οποίο η Συνθήκη της Λισαβόνας αναγνωρίζει την εξουσία της συναπόφασης για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για το ΕΚ η αύξηση του προϋπολογισμού του 5% που απαιτεί η Ε. Επιτροπή είναι απλώς ικανοποιητική. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιθυμούσε να ανέλθει το συνολικό ποσό στα €1060 δισ. περίπου, ένα σχέδιο που υποστηρίζεται από τις φτωχότερες χώρες της Ε.Ε., τους κύριους δικαιούχους των κοινοτικών ενισχύσεων. Επισημαίνεται ότι ο προϋπολογισμός της Ε.Ε. αντιπροσωπεύει μόνο το 1% του συνολικού ΑΕΠ των 27 (πόρρω απέχει από το 20% του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού των ΗΠΑ). Μια επαναλαμβανόμενη κριτική αφορά την «αδράνεια» του προϋπολογισμού, τα τρία τέταρτα του οποίου απορροφώνται κυρίως από τη γεωργία (37% των δαπανών) και την περιφερειακή πολιτική και συνοχή (32%). Η Ε. Επιτροπή έχει θέσει στο τραπέζι ένα σχέδιο προϋπολογισμού ύψους €1060 δισ ευρώ, ή 1,11% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ έναντι 1,05% κατά την τρέχουσα περίοδο (2007-2013). Προτείνει να αφιερώσει το 16% της αύξησης του προϋπολογισμού μέσω των δαπανών για την έρευνα και την εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων Erasmus. Μια άλλη καινοτομία της Ε. Επιτροπής είναι η δημιουργία ενός ταμείου ύψους €50 δισ. ευρώ για τη διασύνδεση των δικτύων στην Ευρώπη (μεταφορές, ενέργεια, υψηλή ταχύτητα) ή ακόμη και τη χρηματοδότηση για την εσωτερική ασφάλεια και τη μετανάστευση.

- "Budget de l'UE : Les gouvernements cherchent à défendre leurs intérêts nationaux", Le Monde, 23/11/2012, www.lemonde.fr
- "Echec du sommet européen", 23 novembre 2012, Libération, www.liberation.fr
- Albertini D., "Le sommet européen en questions", Libération, 22/11/2012, www.liberation.fr
- Brehon N. J., "Le bouc émissaire britannique", Le Monde, 23/11/2012, www.lemonde.fr
- Dubois N. & Quatremer J., "Les Vingt-Sept rentrent de Bruxelles avec le budget dans les chaussettes", Libération, 23/11/2012, www.liberation.fr
- Dubois N., "Budget européen en 5 actes", 22/11/2012, Libération, www.liberation.fr

Ισπανικός Τύπος

Τα δημοσιεύματα των ισπανικών εφημερίδων επικεντρώνουν το ενδιαφέρον τους στη πιθανή διάσωση της ισπανικής οικονομίας, μέσω του Προγράμματος Αγοράς Ομολόγων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Ο Επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων, Olli Rehn τονίζει πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι έτοιμη να διαχειριστεί ένα αίτημα διάσωσης από ισπανικής πλευράς. Την ίδια ώρα η Κυβέρνηση επιμένει να γίνουν γνωστοί οι όροι του Προγράμματος, θεωρεί πως η κατάσταση στις αγορές ομολόγων έχει

βελτιωθεί για την Ισπανία, και ζητά από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να λάβει κάποια μέτρα. Οι Βρυξέλλες εξετάζοντας τη κατάσταση θεωρούν πως η Ισπανία δεν χρειάζεται να ενταχθεί στο Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η Γερμανίδα Καγκελάρια φαίνεται πως δεν επιθυμεί ένα ισπανικό αίτημα διάσωσης, τονίζοντας πως το κόστος δανεισμού της Ισπανίας δεν είναι απαγορευτικό, προσπαθώντας να κερδίσει χρόνο ώστε να φέρει στο Κοινοβούλιο της ένα συνολικό πακέτο για Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία ίσως και Σλοβενία, ώστε να μειώσει το πολιτικό κόστος. Ο Υπουργός Οικονομίας, Luis De Guindos, δηλώνει πως εάν η Ισπανία επιλέξει την ένταξη της στο Πρόγραμμα της ΕΚΤ, δεν θα υπάρχει επιστροφή, θέλοντας να δικαιολογήσει το μυστήριο που καλλιεργείται από την ισπανική Κυβέρνηση γύρω από το αίτημα διάσωσης.

Ένα ακόμα θέμα που απασχόλησε τα δημοσιεύματα του ισπανικού τύπου είναι η Συνεδρίαση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Η Ισπανία αποτέλεσε το κύριο θέμα συζήτησης στην Ετήσια Συνεδρίαση του Ταμείου. Η Επικεφαλής του Ταμείου, Christine Lagarde, συνεχάρη την ισπανική κυβέρνηση για τις μεταρρυθμίσεις που έχει εφαρμόσει, δηλώνοντας πως η επίλυση της κρίσης απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα ώστε να διορθωθεί η δημοσιονομική αρχιτεκτονική της Ένωσης. Ταυτόχρονα, πρόσθεσε πως θα πρέπει να δοθεί περισσότερος χρόνος στην Ισπανία για τη προσαρμογή του ελλείμματος, ενώ τόνισε πως οι πολιτικές λιτότητας έχουν αποδειχθεί αντιπαραγωγικές καθώς έχουν πάψει να αποτελούν το αντίδοτο ενάντια στη κρίση. Από την άλλη πλευρά ο Γερμανός Υπουργός Οικονομικών, Wolfgang Schäuble, προέτρεψε τις χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, να εντείνουν τις προσπάθειες μείωσης του ελλείμματος και αύξησης της ανταγωνιστικότητας τους μέσω μεταρρυθμίσεων, ιδιαίτερα στον τομέα της αγοράς εργασίας. Στο Πεκίνο, ο Υπουργός Οικονομίας, Luis De Guindos, δήλωσε πως η προβλεπόμενη συρρίκνωση κατά 1,3% του ισπανικού ΑΕΠ, οφείλεται σε εξωτερικούς παράγοντες καθώς η ανάπτυξη στις ΗΠΑ είναι ασθενική την ίδια στιγμή που στη Κίνα επιβραδύνεται ο ρυθμός ανάπτυξης.

Ένα ακόμη από τα κεντρικά θέματα των ισπανικών δημοσιευμάτων υπήρξε και η Τραπεζική Ένωση. Η ισπανική πλευρά επιθυμούσε να είναι έτοιμη η Εποπτική Αρχή το 2013, ώστε να επωφεληθεί από την άμεση ανακεφαλαιοποίηση. Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Mario Draghi, και η Γερμανίδα Καγκελάρια, Angela Merkel, έρχονται να διαψεύσουν τις προσδοκίες της ισπανικής Κυβέρνησης. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Ιδρύματος η Τραπεζική Εποπτεία (η όποια αποτελεί προϋπόθεση για την άμεση ανακεφαλαιοποίηση των ισπανικών τραπεζικών ιδρυμάτων) θα καθυστερήσει ένα χρόνο. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο θεωρεί πως η διαδικασία πρέπει να κινηθεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα. Στη Σύνοδο Κορυφής ο Γάλλος Πρόεδρος, François Hollande, διαφώνησε με τη Γερμανίδα Καγκελάρια, ως προς το θέμα της Τραπεζικής Εποπτείας, υπερασπιζόμενος τις ισπανικές θέσεις, αλλά στο τέλος δε κατάφερε να λυγίσει τη γερμανική αντίσταση. Πέρασε η θέση της Γερμανίας, σύμφωνα με την οποία το νομικό πλαίσιο για την εποπτεία των ευρωπαϊκών τραπεζικών ιδρυμάτων θα είναι έτοιμο εντός του 2013, ενώ δεν θα υπάρξει αναδρομική ισχύ για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζικών ιδρυμάτων της Ευρωζώνης. Η εξέλιξη αυτή δυσaráρεστησε την ισπανική πλευρά καθώς τα 40 δισεκατομμύρια της διάσωσης θα εκφραστούν στο ΑΕΠ ως ποσοστό δημοσίου χρέους, αυξάνοντας το κατά 4%.

Επιπροσθέτως ο ισπανικός τύπος ασχολήθηκε και με το συνεχώς αυξανόμενο ποσοστό της ανεργίας τόσο στην Ισπανία όσο και την Ευρωζώνη. Η Ισπανία μαζί με την Ελλάδα σημειώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας στην Ευρωζώνη. Τέλος η συζήτηση για το Φόρο Επί των Χρηματοπιστωτικών Συναλλαγών, απασχόλησε ορισμένα δημοσιεύματα

σύμφωνα με τα οποία η επιβολή του, θα μειώσει τη διεθνή κερδοσκοπία ενώ τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα αναλάβουν μέρος του κόστους της κρίσης.

- Agencias, “España no ve urgente el rescate y se vuelca en la unión bancaria de la UE”, El Mundo, 18/10/2012.
- Claudi Perez, “Alemania cierra puertas a España”, El Pais, 19/10/2012.
- Claudi Perer, “El desconcierto, versión rescate español”, El Pais, 7/10/2012.
- Efe Economia, “Rehn dice que la Comisión Europea “está preparada” por si España pide el rescate”, El Pais, 1/10/2012.
- Javier G. Gallego. “No pintan bien las cosas para España tras el 'nein' de Alemania”, El Mundo, 19/10/2012.
- Luis Doncel, “Bruselas descarta que España necesite un rescate inminente”, El Pais 5/10/2012.
- Miguel Gimenez, “Alemania se enfrenta al FMI y rechaza dar marcha atrás en la austeridad”, El Pais, 11/10/2012.
- Claudi Perer, “El desconcierto, versión rescate español”, El Pais, 7/10/2012

ΤΥΠΟΣ

Μέλη ΔΕΠ στον Ελληνικό Τύπο

Π.Κ Ιωακειμίδης “ Αφωνο Κοινοβούλιο ” Τα Νέα, 16 Νοεμβρίου 2012

Ο καθηγητής Π.Κ Ιωακειμίδης σε άρθρο του με το παραπάνω τίτλο, μεταξύ άλλων αναφέρει:

“ Το θετικό είναι ότι η πλειοψηφία του Κοινοβουλίου στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων τη δύσκολη στιγμή. Ψήφισε επώδυνα πλην αναγκαία μέτρα για τη σωτηρία της χώρας, και τον προϋπολογισμό. Αλλά η γενικότερη εικόνα του Κοινοβουλίου τις τελευταίες ημέρες δεν ήταν απλώς θλιβερή. Υπήρξε τραγικά αποκαλυπτική της πολιτικής ανεπάρκειας της πολιτικής τάξης της χώρας (οι αυτονόητες εξαιρέσεις δεν σώζουν την κατάσταση). Σε μια στιγμή που κρίνεται η επιβίωση της χώρας, φάνηκε σε όλη της τη μεγαλοπρέπεια η γύμνια, το χαμηλό επίπεδο λόγου και σκέψης σημαντικής μερίδας εκπροσώπων του έθνους. Στομώδης, ασυνάρτητος λόγος, συνθήματα φτηνού λαϊκισμού και δημαγωγίας, άναρθρες κραυγές διατυπωμένες σε «τρισάθλια ελληνικά», απειλές, εθνικιστικές κορόνες, γραφικότητες, διαδικαστικά τερτίπια για να προστατευθούν απαράδεκτα προνόμια και, πάνω απ' όλα, αδυναμία να συζητηθεί η ουσία του ελληνικού προβλήματος, να φωτιστεί η αξία ή και απαξία των μέτρων και των μεταρρυθμίσεων, να παρουσιαστούν εναλλακτικές προτάσεις στοιχειώδους ρεαλισμού και σοβαρότητας. Η μονομερής δράση της Ελλάδας προβλήθηκε ως η μόνη (δήθεν) εναλλακτική πρόταση: μόνη της να περικόψει το χρέος, μόνη της να αποφασίσει το πότε θα πληρώσει το υπόλοιπο που θα απομείνει, μόνη της να καθορίσει το ύψος των επιτοκίων, μόνη της να αποφασίσει την παραμονή της στην ευρωζώνη - μόνη της τα πάντα. Ο Καραγκιόζης που φαντασιώνεται ότι είναι ο Μέγας Αλέξανδρος και μπορεί να κατατροπώσει Ευρώπη και Αμερική και την υφήλιο ολόκληρη. Το σύνδρομο ότι εμείς ξέρουμε τις λύσεις και μπορούμε να τις επιβάλουμε, αδιαφορώντας για το τι λείπει η υπόλοιπη Ευρώπη. Είναι προφανές ότι αυτοί οι άνθρωποι δεν επικοινωνούν με τον «έξω κόσμο», ούτε παρακολουθούν ούτε διαβάζουν, ούτε καταλαβαίνουν ούτε σκέπτονται. Κι όμως, αυτοί οι άνθρωποι κρατούν στα χέρια τους το μέλλον της χώρας αυτής. Αλλά μπορούν άνετα να

θυσιάσουν και το μέλλον και τα συμφέροντα της χώρας χάριν του πλέον στενού, ασήμαντου τοπικιστικού, πελατειακού μικροσυμφέροντος; Βεβαίως, όλους αυτούς τους στείλαμε εκεί εμείς. Η ευθύνη είναι, επομένως, πολλαπλή. Και μολονότι διαχρονικό πρόβλημα, η κρίση έχει φέρει στο Κοινοβούλιο δυνάμεις και πρόσωπα αδιανόητης πολιτικής ποιότητας. Μπορεί να βελτιωθεί η κατάσταση; Εξαιρετικά δύσκολο. Σε ένα δημοκρατικό σύστημα, ποιοι τελικά «πηγαίνουν» στο Κοινοβούλιο αποφασίζεται από τους πολίτες, το εκλογικό σώμα και μόνο. Επομένως δεν υπάρχουν ουσιαστικά περιθώρια παρέμβασης (τα σοβαρά πολιτικά κόμματα απλώς θα μπορούσαν να επιλέγουν με αυστηρότερα κριτήρια τους υποψηφίους, αποφεύγοντας τις γραφικές περιπτώσεις της πρόσκαιρης δημοφιλίας). Πολύ λιγότερα μπορούν να γίνουν για την ποιότητα του λόγου που διατυπώνεται στη Βουλή. Μπορεί και πρέπει, φυσικά, η ασυνάρτητη δημαγωγία να απαντάται από τον ορθολογικό, πειστικό αντίλογο, που θα αποκαλύπτει την επικινδυνότητα των επιχειρημάτων αυτών (τα οποία, δυστυχώς, σε στιγμές απόγνωσης βρίσκουν απήχηση σε ευρύτερα λαϊκά στρώματα). Είναι χαρακτηριστικό, π.χ., ότι η αστεία ιδέα για τη μονομερή από πλευράς μας διαγραφή του χρέους χωρίς καταστροφικές συνέπειες έχει γίνει ευρύτερα αποδεκτή, όπως και η άποψη ότι η Ελλάδα μπορεί επίσης να επιστρέψει στη δραχμή για να ευημερήσει. Η κυβέρνηση, από την πλευρά της, θα μπορούσε να μελετήσει και να αντιγράψει «καλές πρακτικές» από τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Γιατί η Επιτροπή - η οιοική κυβέρνηση της Ένωσης - παρά το ότι συγκροτείται από 27 μέλη που προέρχονται από 27 διαφορετικές χώρες με διαφορετικές γλώσσες, διαφορετικά ιδεολογικά «πιστεύω», διαφορετικά πολιτικά κόμματα, λειτουργεί και αποδίδει. Είναι γενικώς αποτελεσματική. Και είναι γενικώς αποτελεσματική γιατί η λειτουργία της στηρίζεται σε ορισμένους σταθερούς κανόνες οργάνωσης και συμπεριφοράς, κανόνες οι οποίοι τηρούνται. Οι σταθεροί κανόνες, ως γνωστόν, διαμορφώνουν ανάλογη κουλτούρα συμπεριφοράς. Χωρίς σταθερούς κανόνες κυριαρχεί η χαοτική κουλτούρα του «άρπα-κόλλα». Ας αντιγράψουμε κάποιους από αυτούς τους σταθερούς κανόνες.”

Πάνος Καζάκος “Μάχη κατά των μεταρρυθμίσεων”, Τα Νέα, 5 Νοεμβρίου 2012

Ο ομότιμος καθηγητής Πάνος Καζάκος σε άρθρο του με τον παραπάνω τίτλο υπογραμμίζει:

“... Η δημόσια συζήτηση περιστρέφεται γύρω από ένα λάθος ερώτημα, αν δηλαδή είμαστε υπέρ ή κατά του Μνημονίου (ή των Μνημονίων). Έχουμε εγκλωβισθεί σε λάθος έννοιες που βιάζουν τη νηφάλια σκέψη. Τα πράγματα φωτίζονται διαφορετικά αν αντικαταστήσουμε τον όρο «αντιμνημονιακό» μέτωπο με τον όρο αντιμεταρρυθμιστικό. Γιατί περί αυτού πρόκειται κατά κύριο λόγο. Οι αντιμνημονιακοί στρέφονται κατά οποιασδήποτε μεταρρύθμισης εκείνων των βασικών θεσμών και πολιτικών πρακτικών που είχαν εμπεδωθεί στη Μεταπολίτευση και μας οδήγησαν στην κρίση. Έτσι συζητούμε αν είμαστε υπέρ ή κατά του Μνημονίου και όχι τι χρειάζεται η χώρα, ούτε αν μπορούμε να γυρίσουμε πίσω. Χρειάζεται η χώρα μεταρρυθμίσεις; Γιατί; Ποιες ακριβώς; Ποιες έχουν ήδη δρομολογηθεί και ποιες πρέπει να εφαρμοσθούν ακόμη; Είναι αναγκαία η δημοσιονομική εξυγίανση (να ξοδεύει το κράτος όσα εισπράττει) αλλά με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα; Ο ΣΥΡΙΖΑ κάνει την αδύνατη επαγγελία (για τους Ανεξάρτητους Έλληνες και τη Χρυσή Αυγή δεν χρειάζεται τώρα να σπαταλήσουμε γραμμές). Ενδιαφέρεται για κρατικοποιήσεις, υπόσχεται να παρκάρει δεκάδες χιλιάδες στο Δημόσιο και να αποκαταστήσει μισθούς και συντάξεις στα προ κρίσης επίπεδα, δεσμεύεται να στηρίξει τα αιτήματα των δικαστικών και των συντεχνιών των ΔΕΚΟ, υπερασπίζεται με νύχια και δόντια τα προνόμια των ευγενών Ταμείων ισχυρών συντεχνιών

και τη μάχη που δίνουν να μην ενταχθούν στον ΕΟΠΠΥ και ανθίσταται σε κάθε αλλαγή στα ΑΕΙ. Με λαϊκίστικη ρητορική στρέφεται ακριβώς εναντίον του λαού και του μέλλοντος της χώρας. Είναι η επαγγελία της αδύνατης επιστροφής στο παρελθόν! Αυτό το παρελθόν υπηρέτησαν πολλοί από τους νεοπροσύλητους (εκ ΠΑΣΟΚ) του ΣΥΡΙΖΑ και αυτό θέλουν να υπηρετήσουν στο μέλλον (επωφελώς εννοείται). Πολλά θυμίζουν τη δεκαετία του 1980. Αλλά τότε η χώρα μπορούσε να δανείζεται μαζικά (γιατί είχε λίγα χρέη) και να συμπληρώνει όσο γινόταν τα ψιχία της ΕΕ! Ουσιαστικά δέχονται ότι μπορούμε να καταναλώνουμε χωρίς να παράγουμε. Ή να ζούμε με δάνεια εισάγοντας όσα χρειαζόμαστε. Ευημερία δηλαδή από τον αέρα. Είναι η «αριστερή» εκδοχή της ιδεολογίας των προσοδοθήρων. Η «δεξιά» εκδοχή της είναι πιο ωμή ή απλά παρωχημένη: υποκρύπτει την απαίτηση να μας δανείζουν επειδή οι πρόγονοί «μας» έχτισαν την Ακρόπολη και ανέδειξαν μεγάλα πνεύματα.

...Σίγουρα, τώρα η χώρα χρειάζεται ένα «σχέδιο» για διατηρήσιμη ανάπτυξη. Αλλά τα σχέδια δεν οικοδομούνται πάνω σε αφελείς επιθυμίες ή φαντασιώσεις. Προηγείται η σταθεροποίηση. Ταυτόχρονα πρέπει να δούμε πώς μπορούμε να ανακάμψουμε και μάλιστα σε σταθερές βάσεις - με «βιώσιμο τρόπο». Και τότε τα πράγματα γίνονται δύσκολα: κρίσιμος παράγοντας είναι οι ιδιωτικές παραγωγικές (όχι αεριτζίδικες) επενδύσεις, επιχειρηματίες με νέες ιδέες και (όσο γίνεται) καλές κρατικές υπηρεσίες και υποδομές. Η διεθνής εμπειρία μάς δείχνει πως αυτό μπορεί να επιτευχθεί, ή ποιες είναι οι προϋποθέσεις. Ε, λοιπόν, μέρος αυτών των προϋποθέσεων περιλαμβάνεται στα Μνημόνια: μια χώρα θα ελκύσει παραγωγικές επενδύσεις μόνον αν έχει μειώσει τα ελλείμματά της (γιατί αλλιώς όλοι φοβούνται εκπλήξεις), αν έχει σταθεροποιήσει τη θέση της στην ευρωζώνη, αν έχει σταθερό φορολογικό σύστημα (το ύψος των φόρων ελάχιστο ρόλο παίζει), αν έχει καθιρώσει λειτουργική και αποτελεσματική δικαιοσύνη (rule of law!) παρέχοντας έτσι ασφάλεια δικαίου, αν υπάρχει τάξη, αν η διοίκηση διευκολύνει τον πολίτη αντί να απαιτεί δωροδοκίες σε ένα πλαίσιο ατιμωρησίας και μη λογοδοσίας, αν το εργατικό δυναμικό είναι καλά εκπαιδευμένο για τις σύγχρονες απαιτήσεις της παραγωγής σε νέους και παραδοσιακούς κλάδους, αν οι αγορές είναι ανοιχτές...”

Θεόδωρος Κουλουμπής "Μακριά από τη μιζέρια και την αυτοκαταστροφή", Η Καθημερινή, 25 Νοεμβρίου 2012

Ο ομότιμος καθηγητής Θεόδωρος Κουλουμπής σε άρθρο του με το παραπάνω τίτλο αναφέρει:

«Ο μεγαλύτερος κίνδυνος που θα μπορούσε να αντιμετωπίσει η Ελλάδα στις μέρες μας είναι μια κατάσταση παρατεταμένης αβεβαιότητας! Αυτή συντηρείται από ερωτήματα εντός και εκτός της χώρας όπως τα παρακάτω: θα διατηρηθεί ή όχι η συνοχή της τρικομματικής κυβέρνησης για κάποιο ικανό διάστημα; Θα έχουμε προσφυγή ή όχι σε μια τρίτη εκλογική αναμέτρηση σε διάστημα ολίγων μηνών; Θα παραμείνουμε ή όχι στην Ευρωζώνη και την Ευρωπαϊκή Ένωση; Θα ξεσπάσει αναταραχή και κλιμακούμενη βία (στο όνομα επαναστατικών ψευδαισθήσεων «για μια Ελλάδα νέα») ή θα επικρατήσει αυτοσυγκράτηση στην κοινωνία παρά τις τεράστιες οικονομικές θυσίες της τελευταίας τριετίας; Θα μείνουμε, σε τελευταία ανάλυση, στην οικογένεια των εδραιωμένων δημοκρατιών ή θα επιλέξουμε το μοντέλο του τριτοκοσμικού αδέσμευτου; Πραγματικά, έχουμε φτάσει μπροστά σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι, και ο δρόμος που τελικά θα επιλέξουμε θα σφραγίσει τη μοίρα της κοινωνίας μας. Ο πρώτος δρόμος, ο καλός, συνεπάγεται τη διατήρηση στην κυβέρνηση του σημερινού τρικομματικού σχήματος για τουλάχιστον ενάμιση χρόνο. Είναι σχεδόν δεδομένη η επιθυμία των κοινοτικών μας εταίρων να εξασφαλίσουν την παραμονή της Ελλάδας στην

Ευρωζώνη. Προϋπόθεση παραμένει η υιοθέτηση από τους πιστωτές μας ενός πακέτου μέτρων (όπως η επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής των δανείων, η δραστική μείωση των επιτοκίων, η επαναγορά ομολόγων κ.ά.) που θα εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους της χώρας μας. Ο χρόνος παραμονής της σημερινής κυβέρνησης στην εξουσία θα δώσει την ευκαιρία στα κόμματα που την απαρτίζουν να θεσπίσουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς λήψης συλλογικών αποφάσεων και, ταυτοχρόνως, να ανανεώσουν το στελεχικό τους δυναμικό με νέα και άφθαρτα πρόσωπα. Επιπροσθέτως, πρέπει να γίνει κοινή συνείδηση ότι η στρατηγική της δημοσιονομικής σταθερότητας με σκληρά μέτρα οριζόντιας λιτότητας έχει αποτύχει. Απαραίτητη είναι η εφαρμογή αναπτυξιακών πολιτικών και δράσεων που θα διευκολύνουν ξένες επενδύσεις, οδηγώντας στην αναθέρμανση της χειμαζόμενης οικονομίας και τη μείωση της τρομακτικής ανεργίας. Το σενάριο του καλού δρόμου προϋποθέτει επίσης τη μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ από ένα πολυφωνικό κίνημα διαμαρτυρίας και σύγκρουσης σε ένα συγκροτημένο ευρωσοσιαλιστικό κόμμα που θα προετοιμαστεί να διεκδικήσει και να αναλάβει την εξουσία. Και για να το πετύχει αυτό σε μια μελλοντική εκλογική αναμέτρηση θα πρέπει να αντισταθεί στον πειρασμό της ταύτισης με ακροδεξιά και υπερεθνικιστικά μορφώματα, όπως οι Ανεξάρτητοι Έλληνες και, ιδίως, η Χρυσή Αυγή. Ο δεύτερος, ο κακός, δρόμος αρχίζει με παρατεταμένες απεργίες, καθημερινές καταλήψεις δημοσίων εγκαταστάσεων, αυξανόμενους προπηλακισμούς κυβερνητικών βουλευτών, και με κάθε λογής ασχήμιες και συγκρούσεις μέσα και έξω από το Κοινοβούλιο. Στη συνέχεια έρχεται η κλιμάκωση των ακροτήτων από αναρχικά και αυταρχικά στοιχεία αριστερά και δεξιά του πολιτικού μας φάσματος. Οι μεγάλες πόλεις θα μας θυμίζουν και πάλι την κατάσταση της Αθήνας τον Δεκέμβριο του 2008. Συνθήματα από όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης θα συνεχίσουν να παρουσιάζουν την Ελλάδα ως «αποικία χρέους, προτεκτοράτο, υπόδουλη, υποταγμένη, γονατισμένη και ζητιάνη». Και φυσικά αυτά τα συνθήματα που θίγουν βαθιά το φιλότιμο του λαού μας θα αυξήσουν τα αισθήματα κοινωνικής απόγνωσης και θα αναδείξουν τους σύγχρονους θεωρητικούς της επαναστατικής αλλαγής με βίαια μέσα. Το σύνθημα «δεν έχουμε τίποτα να χάσουμε παρά τις αλυσίδες μας» θα θολώνει τα μυαλά των νέων και των ανέργων, που θα βρεθούν στα χαρακώματα, καθώς οι κυβερνητικές αρχές θα απαντήσουν με την κήρυξη έκτακτης ανάγκης στο όνομα της διατήρησης της τάξης. Επικίνδυνες προεκτάσεις στις ένοπλες δυνάμεις και τις δυνάμεις ασφαλείας δεν θα μπορέσουν τότε να αποκλεισθούν. Στο τραγικό αυτό τοπίο, όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης θα συνταχθούν με τους επαναστατημένους νέους, και το προσάναμμα μιας εμφύλιας αντιπαράθεσης θα αρχίσει την καταστροφική του πορεία. Κάτω από τέτοιες τραγικές συνθήκες η συμμετοχή μας στην Ευρώπη θα παγώσει και η Ελλάδα θα πηδήξει από το αργοκίνητο τρένο της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Και, δυστυχώς, αυτή η πράξη απόγνωσης θα γίνει σε μια περίοδο που οι γειτονικές μας χώρες, στη βόρεια Αφρική και την ανατολική Μεσόγειο, υποφέρουν από μια εκρηκτική, εμφύλια επιδημία. Θα αποφύγουμε τον κακό δρόμο αν αντιληφθούμε ότι συνθήματα, που διεκτραγωδούν και διαστρεβλώνουν τη σημερινή μας κατάσταση, μόνο ζημιά μπορούν να προκαλέσουν...»

Λουκάς Τσούκαλης “Αντιμέτωποι με την κρίση της Ιστορίας” Η Καθημερινή, 4 Νοεμβρίου 2012

Ο καθηγητής Λουκάς Τσούκαλης σε άρθρο του με το παραπάνω τίτλο, μεταξύ άλλων αναφέρει:

“ Η χώρα μας βρίσκεται σε μια εξαιρετικά κρίσιμη και επικίνδυνη καμπή. Η μεγάλη κρίση που αντιμετωπίζουμε δεν αφορά μόνον το βιοτικό επίπεδο μιας κοινωνίας που είχε μάθει να ζει πέρα από τις δυνάμεις της, ενώ τώρα αναγκάζεται να προσαρμοστεί βίαια προς τα κάτω - και για πολλούς, το κάτω μοιάζει με άβυσσο. Αφορά πλέον και τη λειτουργία της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και τη διασφάλιση βασικών δικαιωμάτων των πολιτών σε μια συντεταγμένη και πολιτισμένη κοινωνία. Μπορεί να αφορά ακόμη και τη γεωπολιτική θέση της χώρας με την ευρεία έννοια του όρου. Θέλουμε και μπορούμε να είμαστε κομμάτι της ανεπτυγμένης Ευρώπης, ή μήπως διολισθαίνουμε πίσω στο βαλκανικό μας παρελθόν ή ακόμη ανατολικότερα; Η κρίση που ζούμε, επειδή είναι πολύ βαθιά, εξελίσσεται σε υπαρξιακή. Η Ελλάδα είναι μια χρεοκοπημένη χώρα και η χρεοκοπία δεν είναι δυστυχώς μόνον οικονομική. Χρειάζονται να γίνουν πολλά για να βγει από την κρίση, αλλά δεν μπορεί να βγει μόνη της χωρίς τη βοήθεια των ξένων και των Ευρωπαίων εταίρων της ειδικότερα. Χωρίς αυτήν τη βοήθεια, η οικονομική κατάρρευση θα είχε ήδη συμβεί με ασύγκριτα μεγαλύτερες αρνητικές επιπτώσεις από αυτές που έχουμε ήδη βιώσει. Είναι δύσκολο έως αδύνατο να προβλέψει κάποιος τι είδους Ελλάδα θα προέκυπτε μετά την κατάρρευση. Τα εφιαλτικά σενάρια που κυκλοφορούν διαθέτουν πολλά στοιχεία ρεαλισμού. Η ευρωπαϊκή και διεθνής (μέσω ΔΝΤ) βοήθεια δίνεται υπό όρους. Οι όροι περιλαμβάνουν διαρθρωτικά μέτρα που θα έπρεπε να είχαμε πάρει εδώ και χρόνια αν θέλαμε να είμαστε μια ευνομούμενη χώρα με βιώσιμη ανάπτυξη και όχι ένα ολιγαρχικό σύστημα εξουσίας με παρασιτική οικονομία, όπως ήμασταν μέχρι τώρα. Αυτά τα μέτρα, το σημερινό πολιτικό σύστημα δυσκολεύεται προφανώς να τα πάρει. Οι όροι των δανειστών περιλαμβάνουν και μέτρα που διαπνέονται από τον δογματισμό που χαρακτηρίζει τους φονταμενταλιστές της ελεύθερης οικονομίας. Όλοι οι δογματικοί και ακραίοι θεωρούν ότι διαθέτουν το μονοπώλιο της αλήθειας - το ξέρουμε άλλωστε και από τους δικούς μας, που είναι πολλοί. Το άλλο βασικό σκέλος της προσαρμογής που ζητούν οι ξένοι δανειστές είναι η μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων που είχαν φτάσει σε αστρονομικά ύψη. Απαραίτητη μεν αυτή η μείωση, αλλά με την ταχύτητα που θέλουν να μας την επιβάλουν κινδυνεύει να πεθάνει από ασφυξία η ελληνική οικονομία. Αυτό το καταλαβαίνουν πλέον ολόενα και περισσότεροι εκτός συνόρων, ενώ εμείς εδώ το ζούμε ήδη στο πετσί μας. Η αλλαγή πολιτικής όμως παίρνει χρόνο, ακόμη περισσότερο στους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς. Η Ευρώπη είναι σαν ένα τάνκερ που αλλάζει πλεύση πολύ αργά. Οι διαπραγματεύσεις έχουν κάποτε ένα τέλος. Και εμείς βιαζόμαστε να πάρουμε την επόμενη δόση γιατί η ελληνική οικονομία δεν αντέχει άλλο. Το πακέτο των μέτρων που συμφωνήθηκε σίγουρα θα δοκιμάσει τις αντοχές τόσο της οικονομίας όσο και της κοινωνίας. Στόχος μας είναι να βελτιωθεί στην πορεία όταν θα έχουν γίνει περισσότερο σαφείς σε όλους οι περιορισμοί του, ενώ εμείς θα έχουμε ανακτήσει ένα μέρος, τουλάχιστον, από τη χαμένη αξιοπιστία μας. Χρόνο κερδίζουμε και ελπίδα παραμένοντας στο ευρωπαϊκό καράβι. Η μόνη εναλλακτική που διαθέτουμε είναι να βουτήξουμε μόνοι στη φουρτουνιασμένη θάλασσα. Ας μην κρυβόμαστε λοιπόν πίσω από κόκκινες γραμμές ή διαπραγματεύσεις που μερικοί θα ήθελαν να συνεχίζουν στο άπειρο. Ηρθε η ώρα της ευθύνης. Απευθύνομαι στους βουλευτές που αισθάνονται έντονη την κοινωνική πίεση, που αντιλαμβάνονται ότι οικονομία και κοινωνία έχουν φτάσει στα όριά τους, αλλά που μέσα τους γνωρίζουν καλά ότι η εναλλακτική λύση θα ήταν πολύ χειρότερη. Θα προτιμούσαν

πιθανόν κάποιος άλλος να πάρει την ευθύνη και να υποστεί την κατακραυγή εκείνων που υποφέρουν αλλά κυρίως των δημαγωγών. Σε αυτούς όμως έλαχε ο κλήρος και η ευθύνη της απόφασης. Αντέχουν την κρίση της Ιστορίας που θα είναι αμείλικτη μετά από μια καταστροφή;”

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Akşit S., “**The Turkish Cypriot Presidential Election of April 2010: Normalisation of Politics**”, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012.
- Barreiro B. & Sánchez-Cuenca I., “**In the Whirlwind of the Economic Crisis: Local and Regional Elections in Spain, May 2011**”, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012.
- Bosco A. & Verney S., “**Electoral Epidemic: The Political Cost of Economic Crisis in Southern Europe, 2010–11**”, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012
- Buti M. & Carnot N., “**The EMU Debt Crisis: Early Lessons and Reforms**”, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6. Abstract: The economic and financial crisis and its aftermath have put economic and monetary union (EMU) to the test and exposed gaps in its initial policy architecture. Collective rules of fiscal discipline have proven difficult fully to enforce and excessive public indebtedness has been confirmed as a potential source of systemic instability. Broader economic and financial imbalances have also been shown to carry important risks for individual Member States' and area-wide stability. Recent governance reforms have sought to address these shortcomings. In particular, the so-called ‘Six-Pack’ has brought changes strengthening the ability to prevent and correct economic and fiscal imbalances in the future. With the crisis not terminated, however, the debate over optimal policy arrangements continues and additional governance reforms have been put forward. This article reviews some lessons drawn from the crisis episode for the economic and budgetary framework of EMU and describes the governance reforms that have been undertaken as part of the comprehensive solution needed to underpin the single currency.
- Caporaso J. A. & Kimb M., “**The Maastricht Treaty at Twenty: A Greco-European Tragedy?**”, Journal of European Integration Volume 34, Issue 7, 2012. Abstract: Since 2010, the financial crisis has raged across Europe, taking down governments of several members of the euro-zone in the process. Despite strong pressure for reform, and many meetings of heads of state, the problems are far from over. The crisis has been widely represented as a sovereign debt fiasco and a failure of fiscal policy by five peripheral member states (Greece, Portugal, Spain, Italy, and Ireland). However, the real causes of the predicament of the euro-zone are more complex. A satisfactory understanding of the crisis is only possible if we distinguish among four phases: background factors, including structural flaws in the original design of the Maastricht Treaty; capital flows and fiscal deficits; dynamics of divergence, especially regarding competitiveness; and the crisis dynamics. In this contribution we identify three sets of factors — i.e., market spillovers and policy externalities, insufficient information related to the management of risk, and perverse incentives related to the configuration of rules and institutions — that may lead to inefficient international outcomes in the environment of structural interdependence and full capital mobility, address how policy coordination can improve the results, explain how the euro-zone crisis developed, and explore a number of possible solutions.
- Chiaramonte A. & D' Alimonte R., “**The Twilight of the Berlusconi Era: Local Elections and National Referendums in Italy, May and June 2011**”, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012.
- Christiansen Th., Duke S. & Kirchner E., “**Understanding and Assessing the Maastricht Treaty**”, Journal of European Integration Volume 34, Issue 7, 2012, Abstract: This article introduces the collection of articles of the special issue and provides a discussion of the common themes linking these contributions. The article stresses the continuing significance

of the Maastricht Treaty and illustrates the various ways in which the key reforms of the early 1990s still matter today. This includes not only the bearing that the decisions at the time of the Maastricht Treaty have had on the current crisis of the Eurozone, but also the developments in the areas of foreign policy and justice and home affairs. Indeed, the very move towards ‘pillarisation’ as well as key institutional changes such as the creation of the co-decision procedure and the elevation of the European Council all continue to play an important role today. The article concludes with some reflections about the legacy of the Maastricht Treaty, highlighting both the achievements of the treaty but also the shortcomings in terms of enhancing democratic legitimacy and engagement with civil society — indicating the key challenges that the Union still faces today.

- Christophorou Ch., “**Disengaging Citizens: Parliamentary Elections in the Republic of Cyprus, 22 May 2011**”, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012.
- Corbetta P., “**The 2010 Regional Elections in Italy: Another Referendum on Berlusconi**”, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012
- De Grauwe P. & Yuemei Ji, “**Mispricing of Sovereign Risk and Macroeconomic Stability in the Eurozone**”, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6.
- Dinan D., “**The Arc of Institutional Reform in Post-Maastricht Treaty Change**”, European Integration Volume 34, Issue 7, 2012. Abstract: Though best known for its coverage of key policy areas, the Maastricht Treaty also introduced important institutional reforms. Building on the Single European Act, these pertained mainly to strengthening the legislative role of the European Parliament and extending the scope of qualified majority voting to more policy areas. Treaty-based institutional reform continued in the post-Maastricht period. Due to the twin challenges facing the EU in the aftermath of Maastricht — Central and Eastern European enlargement, and the gaping ‘democratic deficit’ — the focus of such reform shifted to the modalities of qualified majority voting and the size and composition of the Commission. The highly contentious nature of these issues thwarted effective institutional reform in the 1990s, overshadowed the work of the 2002–2003 Constitutional Convention, and dominated the intergovernmental conferences preceding the failed Constitutional Treaty and the subsequent Lisbon Treaty.
- Drudi F., Durré A. & Mongelli F. P., “**The Interplay of Economic Reforms and Monetary Policy: The Case of the Eurozone**”, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6. Abstract: The world has been struck by a mutating systemic financial crisis that is unprecedented in terms of financial losses and fiscal costs, geographic reach, and speed and synchronization. The crisis from August 2007 to date can be divided into three main phases: the financial turmoil from August 2007 to the collapse of Lehman Brothers; the global financial crisis from September 2008 until spring 2010; and the eurozone sovereign debt crisis from spring 2010 to the current period. While each phase has brought significant challenges, the current sovereign debt crisis has been the most critical stage for the eurozone. It has brought unprecedented challenges for the monetary union and triggered extraordinary adjustments in both monetary policy and institutional arrangements at the eurozone level. The purpose of this article is to outline the features of each crisis phase, to describe the actions taken by the European Central Bank (ECB) during each phase and to explain the rationale for such measures. It also discusses the need to strengthen further the economic union in order to guarantee the sustainability of the monetary union of the eurozone. In this respect, it is argued that the recent institutional adjustments made at the European Union level would have been necessary independently of the financial crisis.
- Dyson K., “**“Maastricht Plus”: Managing the Logic of Inherent Imperfections**”, Journal of European Integration Volume 34, Issue 7, 2012. Abstract: Seen from the perspective of the interconnected excessive imbalances, banking, and sovereign debt crises that beset the Euro Area from 2007, the central inadequacy of the Maastricht Treaty was the failure to address the problem of the inherent imperfections of any provisions for crisis prevention and management in Economic and Monetary Union. The inadequacy stemmed from a cluster of naïve assumptions: about state capacity to comply with Treaty-based rules to prevent crises; about the tractability of economic and political cultures; about the adequacy of moral hazard as a design principle for monetary union; and about putting in place monetary union without

economic, fiscal, banking, and political union. Consequently, managing crises of sovereign and bank creditworthiness had not been a problem on the Maastricht agenda. Subsequent failures to be prepared to manage compound crises were compounded by the complacency induced by the 'political economy of good times' into which the Euro Area was launched. EMU posed questions about the dominant teleological assumption underpinning the Maastricht Treaty. It risked exposing not just the limits of Europeanization but also serving as a catalyst for 'de-Europeanization'.

- Eijffinger S. C. W., **"Rating Agencies: Role and Influence of Their Sovereign Credit Risk Assessment in the Eurozone"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6.
- G. J. Brandsma & J. Blom-Hansen, **"Negotiating the Post-Lisbon Comitology System: Institutional Battles over Delegated Decision-Making"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6. Abstract: The Lisbon Treaty represented a rare opportunity to redesign parliamentary control of the European Commission's delegated powers. The new Treaty distinguishes between delegated and implementing acts and specifies that comitology rules must be decided by a co-decision regulation. This necessitated a reform of the comitology system, which was decided in December 2010 after protracted inter-institutional negotiations. This article asks why the new control system took its final form. The negotiations as a game of control positions are analyzed and the course of the negotiations is traced through documents and interviews. Support is found for the article's hypotheses, but it is also the case that events in some respects went further than expected.
- Kaunert C. & Léonard S., **"The development of the EU asylum policy: venue-shopping in perspective"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 9, 2012.
- Irene Martín & Ignacio Urquiza-Sancho, **"The 2011 General Election in Spain: The Collapse of the Socialist Party"**, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012. Abstract: The 2011 general election in Spain had unprecedented results. The Spanish Socialist Workers' Party (PSOE) got its worst electoral results ever in general elections and the Popular Party (PP) won and obtained its second absolute majority since the establishment of democracy. We sustain that the defeat of PSOE can be considered a more defining feature of the elections than the victory of PP. Minority parties increased their electoral support and three new parties entered Congress. This article analyses the political and economic context that led to these changes with respect to the previous elections of 2008.
- J. Baudner, **"The Politics of 'Norm Diffusion' in Turkish European Union Accession Negotiations: Why It was Rational for an Islamist Party to be 'Pro-European' and a Secularist Party to be 'Anti-European'"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6, Νοέμβριος 2012.
- J. Golub, **"How the European Union does not work: national bargaining success in the Council of Ministers"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 9, 2012. Abstract: We know surprisingly little about whether the content of European Union (EU) legislation reflects the preferences of some member states more than others. The few studies that have examined national bargaining success rates for EU legislation have conceptual and methodological weaknesses. To redress these problems I use a salience-weighted measure to gauge the relative success of member states in translating their national preferences into legislation, and test two plausible, competing hypotheses about how the EU works: that no state consistently achieves more of what it really wants than any other; and that large member states tend to beat small ones. Neither hypothesis receives empirical support. Not only do states differ far more significantly in their respective levels of bargaining success than previously recognized, but some of the smaller states are the ones that do especially well. The article's main contribution – demonstrating that the EU does not work as most people think it does – sets the stage for new research questions, both positive and normative. In the last section I make a tentative start to answering two of the most important: which factors explain the surprising empirical results; and whether differential national bargaining success might undermine the legitimacy of the integration process.
- J. Leslie and A. Elijah, **"Does N = 2? Trans-Tasman Economic Integration as a Comparator for the Single European Market"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6, Νοέμβριος 2012.

- Jalali C., **"The 2011 Portuguese Presidential Elections: Incumbency Advantage in Semi-presidentialism?"**, South European Society and Politics, Volume 17, Issue 2, 2012
- Kohler-Kocha B., **"Post-Maastricht Civil Society and Participatory Democracy"**, Journal of European Integration Volume 34, Issue 7, 2012. Abstract: The Treaty of Maastricht and even more so the sceptical public response to the further deepening of European integration triggered a new approach to civil society. This contribution explores why the concept of civil society became so prominent in Brussels and why such high expectations were placed in the democratic strengthening of Europe by involving civil society in EU governance and by starting a civil dialogue. The main part of the contribution presents the findings of an empirical investigation demonstrating and explaining how much aspirations differ from reality. At the end of the contribution the democratic potential of civil dialogue is compared with expectations regarding the European Citizens' Initiative.
- M. Dangerfield, **"Visegrad Group Co-operation and Russia"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6, Νοέμβριος 2012.
- Marks G., **"Scale, Community and 'Eurafrica': A Response to Hansen and Jonsson"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6, Νοέμβριος 2012.
- Marshall D., **"Do rapporteurs receive independent expert policy advice? Indirect lobbying via the European Parliament's committee secretariat"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 9, 2012. Abstract: Rapporteurs rely on secretariat officials to provide policy information that is independent from vested interests. They require this information to be provided quickly, so that lobbyists' policy claims can be verified ahead of the completion of the draft report. However, it turns out that officials' accumulation of specific policy expertise is endogenous to the lobbying process. Secretariat officials are generalists lacking the detailed policy information that they are called upon to supply. Entrenched interests including the Commission fill the void by providing officials with policy information and on occasion even loan them their experienced staff, thereby indirectly lobbying the rapporteurs. This activity directly affects the content of European Union legislation, as the information that rapporteurs receive and act upon is less independent than might have been expected. These ideas are analysed with the aid of over 150 structured interviews with policy actors, and with the aid of the results of an EP internal questionnaire.
- Monarab J., **"Justice and Home Affairs: The Treaty of Maastricht as a Decisive Intergovernmental Gate Open"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 9, 2012. Abstract: The introduction of 'cooperation in the fields of justice and home affairs' in the guise of Title VI of the Treaty on European Union can be regarded as one of the most momentous innovations of the Treaty of Maastricht. In 20 years it has turned from a loosely framed and largely intergovernmental cooperation framework into a fundamental treaty objective which has generated over 1400 texts adopted by the Council and a range of new EU institutional structures such as Europol and Eurojust. This article will show that the Treaty of Maastricht — although it did not provide for clear objectives, adequate legal instruments and effective decision-making procedures in the JHA domain — nevertheless marked a decisive breakthrough for this policy-making domain. It did so by opening the entire domain for regular institutionalised cooperation between the member states, allowing for the development of a common perception of the challenges and a gradual agreement on basic objectives and principles which a few years later — when the Treaty of Amsterdam had removed some of the legal and institutional obstacles left in place by the Maastricht Treaty - allowed for an extraordinarily rapid development of what is now the Union's 'area of freedom, security and justice'.
- Moury C. & Héritier A., **"Shifting competences and changing preferences: the case of delegation to comitology"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 9, 2012
- Murdoch Z. & Geys B., **"Instrumental calculation, cognitive role-playing, or both? Self-perceptions of seconded national experts in the European Commission"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 9, 2012
- Murdoch Z., **"Negotiating the European External Action Service (EEAS): Analyzing the External Effects of Internal (Dis)Agreement"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 6. Abstract: Analyses of the rising capacity for co-ordination within the

Secretariats-General of the European Commission and Council have concentrated on their effects within these respective institutions. This article, in contrast, argues that the presence/absence of co-ordination capacities developed within an institution may have an important bearing also on the relations between institutions (for example, in inter-institutional negotiations). The empirical analysis traces the negotiation process leading up to the creation of the European External Action Service (EEAS), and finds substantial support for the theoretical argument.

- P. Hansen & S. Jonsson, **"Imperial Origins of European Integration and the Case of Eurafrica: A Reply to Gary Marks' 'Europe and Its Empires'"**, *Journal of Common Market Studies*, Volume 50, Issue 6, Νοέμβριος 2012.
- Pedro C. Magalhães, **"After the Bailout: Responsibility, Policy, and Valence in the Portuguese Legislative Election of June 2011"**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 2, 2012.
- Rasmussen A., **"Twenty Years of Co-decision Since Maastricht: Inter- and Intrainstitutional Implications"**, *Journal of European Integration* Volume 34, Issue 7, 2012, Abstract: One of the most important institutional changes in the history of the EU was the introduction of the co-decision procedure in 1993. This new legislative procedure has transformed the EU system of governance by affecting both the balance of power between the EU institutions and their internal workings. This contribution takes stock of the first 20 years of co-decision by systematically bringing together and reviewing the findings in the existing literature on EU co-decision. Empirical and theoretical work is scrutinized, which examines the interinstitutional balance of power between the institutions, intrainstitutional power shifts within them and the normative implications of the procedure. Based on these findings, an overall assessment of the long-term implications of co-decision for the functioning of the EU is made.
- Reinhard J., **"'Because we are all Europeans!' When do EU Member States use normative arguments?"**, *Journal of European Public Policy*, Volume 19, Issue 9, 2012. Abstract: Recent debate has highlighted the importance of communication and arguments to explanations of the progress and results of international negotiations. Various studies have indicated that member states taking part in EU negotiations do indeed use arguments, either owing to a normative conception of arguing as a 'truth seeking discourse' or a conception of strategic arguing. We also know that contextual conditions, such as the extent to which negotiations are publicized, or the characteristics of the issue being negotiated, affect the degree of arguing. This contribution takes a different view, focusing on actor-specific use of arguments. I find that some member states are more inclined to use arguments than others and try to find explanations that could account for this variation. I hypothesize that the availability of power resources derived from bargaining theory should affect the use of arguments. The subject under investigation here is the EU Intergovernmental Conference leading to the Treaty of Amsterdam (1997). By means of an automated content analysis of member states' position papers, I show that member states who have good alternatives to the agreement being negotiated are less likely to use arguments.
- Rico G., **"The 2010 Regional Election in Catalonia: A Multilevel Account in an Age of Economic Crisis"**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 2, 2012.
- Schnyder G., **"Varieties of insider corporate governance: the determinants of business preferences and corporate governance reform in the Netherlands, Sweden and Switzerland"**, *Journal of European Public Policy*, Volume 19, Issue 9, 2012
- Senem Aydın-Düzgit, **"No Crisis, No Change: The Third AKP Victory in the June 2011 Parliamentary Elections in Turkey"**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 2, 2012. Abstract: Amidst debates over a new constitution and increasing tensions over the Kurdish issue, the June 2011 parliamentary elections were considered crucial for the fate of democratic consolidation in Turkey. The article first discusses the background of the general elections, providing an account of the main political developments since the July 2007 general elections. After a discussion of the election campaign, the results of the parliamentary elections are presented. The article concludes by discussing the implications of

the election results for democratic consolidation in Turkey under the Justice and Development Party's (AKP's) third term of single-party rule.

- Smith M., **"Still Rooted in Maastricht: EU External Relations as a 'Third-generation Hybrid'"**, *Journal of European Integration* Volume 34, Issue 7, 2012, Abstract: This article argues that EU external relations since the Maastricht Treaty have constituted the Union as a hybrid international actor, reflecting a number of tensions built into the roots of the treaty. These tensions — reflected in the international roles and status of the EU — arise from the logics expressed in institutions and policies, and the ways in which those logics interact with each other when confronted with situations in which diplomatic, economic and security concerns are entangled. The result is that the EU has an ambiguous relationship to issues of European and world order. Since Maastricht, successive grafts in treaties and other forms have added elements to the EU's external relations, but have not resolved the basic issues and ambiguities attending hybridity. The article explores these issues and ambiguities and relates them to four key roles claimed by the EU in the world arena: those of market actor, security actor, diplomatic actor and normative actor.
- T. Kuhn, **"Why Educational Exchange Programmes Miss Their Mark: Cross-Border Mobility, Education and European Identity"** *Journal of Common Market Studies*, Volume 50, Issue 6, Νοέμβριος 2012.
- Verdun A., **"Introduction to the Symposium: Economic and Monetary Union and the Crisis of the Eurozone"**, *Journal of Common Market Studies*, Volume 50, Issue 6.
- Verney S., **"The Eurozone's First Post-bailout Election: The 2010 Local Government Contest in Greece"**, *South European Society and Politics*, Volume 17, Issue 2, 2012. Abstract: This article analyses the 2010 regional elections in Italy, in which the centre-right, led by Silvio Berlusconi, was successful. This followed on from its victory in the 2008 general election and the 2009 European elections. The article analyses the extremely conflictual political climate in which the elections took place. The analysis of the election results concentrates on four points: the large increase in abstentionism, the contest in the northern regions between the Lega Nord and the Popolo della libertà, the failure of the centre political formations to realise their ambitions, and the success of far-left 'anti-political' groups.
- Weiler J. H., **"In the Face of Crisis: Input Legitimacy, Output Legitimacy and the Political Messianism of European Integration"**, *European Integration* Volume 34, Issue 7, 2012. Abstract: European legitimacy discourse typically employs two principal concepts: input (process) legitimacy and output (result) legitimacy. But a third concept, political messianism, is central to the legitimation of Europe, though less commonly explored. In the current European circumstance, however, each of these three concepts is inoperable. Any solution to the crisis of Europe will have to draw upon the deep legitimacy resources of the national communities, the member states.
- Wessels W., **"The Maastricht Treaty and the European Council: The History of an Institutional Evolution"**, *Journal of European Integration* Volume 34, Issue 7, 2012, Abstract: Since its creation in 1974 the European Council has turned into the key institution in the institutional architecture of the EU polity. The Maastricht Treaty on the European Union was a history-making product of this body of heads of state or government. For the institutional evolution of the European Council itself the Maastricht Treaty confirmed and reinforced trends starting with the Hague summit in 1969. This article covers the pre-history of the European Council as well as the road from the birth of the European Council in Paris, 1974, to the Maastricht Treaty and the next steps via two treaty revisions and the constitutional convention to the Lisbon Treaty in 2009. This article will not only try to satisfy some historical curiosity, but point out fundamental factors, explaining why Union executive leaders have invested time and energy in the labour-intensive and partly frustrating exercise of the making and working of their club: this key institution helped them to emerge as powerful multi-level players in a multi-institutional architecture.
- Wunderlich D., **"The limits of external governance: implementing EU external migration policy"**, *Journal of European Public Policy*, Volume 19, Issue 9, 2012

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Ayadi R. **“Handbook of Safeguarding Global Financial Stability”**, 29/11/2012 στο www.ceps.eu
- Balfour R. & Stratulat C., **“The enlargement of the European Union”** EPC Discussion Paper, 10/12/2012 στο www.epc.eu
- Beck T., Gros D., **“Monetary Policy and Banking Supervision: Coordination instead of separation”**, CEPS Policy Briefs, 12/12/2012 στο www.ceps.eu
- Blanc F., **“Energy Efficiency: Trends and Perspectives in the Southern Mediterranean”**, MEDPRO Technical Papers, Energy, 13/12/2012 στο www.ceps.eu
- Blockmans S., **“EEAS reloaded: Recommendations for the 2013 review”**, CEPS Commentaries, 12/12/2012 στο www.ceps.eu
- Blockmans S., Kostanyan H., Vorobiov I., **“Towards a Eurasian Economic Union: The challenge of integration and unity”**, CEPS Special Reports, 14/12/2012 στο www.ceps.eu
- Boehler P., Pelkmans J., Selcuki C., **“Who remembers Turkey’s pre-accession?”**, CEPS Special Reports, Politics and Institutions, 13/12/2012 στο www.ceps.eu
- Carrera S. & Guild E., **“Does the Stockholm Programme matter? The Struggles over Ownership of AFSJ Multiannual Programming”**, CEPS Papers in Liberty and Security in Europe, 14/12/2012 στο www.ceps.eu
- Chmelar A., **“Household Debt in Europe’s Periphery: The dangers of a prolonged recession”**, ECRI Commentaries, 22/11/2012 στο www.ceps.eu
- Clerc C., Demarigny F., Valiante D., De Manuel M., **“A Legal and Economic Assessment of European Takeover Regulation”**, CEPS Paperbacks, 11/12/2012 στο www.ceps.eu
- Couloumbis T., Dessi A., Dokos T., Gorjão P., E. Greco, Katsikas D., Powell C., Sotiropoulos D. A., **“Southern Europe in trouble domestic and foreign policy challenges of the financial crisis”**, Mediterranean Paper Series 2012, Δεκέμβριος 2012 στο www.iai.it
- De Grauwe P., **“How to avoid a double-dip recession in the eurozone”**, CEPS Commentaries, 15/11/2012 στο www.ceps.eu
- De Somer M., **“Trends and Gaps in the Academic Literature on EU Labour Migration Policies”**, CEPS Papers in Liberty and Security in Europe, 14/12/2012 στο www.ceps.eu
- Dessi A. & Huber D., **“Palestine and the UN, from Challenge to Opportunity”**, Op-Med, Istituto di Affari Internazionale, Δεκέμβριος 2012 στο www.iai.it
- Egenhofer C., Alessi M., Teusch J., Núñez Ferrer J., **“Which economic model for a water-efficient Europe?”**, CEPS Task Force Reports, 27/11/2012 στο www.ceps.eu
- Egenhofer C., Marcu A., Georgiev A., **“Reviewing the EU ETS Review?”**, CEPS Task Force Reports, 12/11/2012 στο www.ceps.eu
- El Laithy H., **“Inequality in the Southern Mediterranean: A survey of selected countries”**, MEDPRO Technical Papers, 6/12/2012 στο www.ceps.eu
- Fragkos P., Kouvaritakis N., Capros P., **“Prospects for Energy Supply and Demand in the Southern Mediterranean: Scenarios for 2010–30”**, CEPS MEDPRO Technical Papers, Energy, 13/12/2012 στο www.ceps.eu
- Goodliffe G. & Sberro S., **“The G20 after Los Cabos: Illusions of Global Economic Governance”**, στο www.iai.it
- Gros D., **“How to deal with macroeconomic imbalances?”**, CEPS Special Reports, 23/11/2012 στο www.ceps.eu
- Gros D., **“The False Promise of a Eurozone Budget”**, CEPS Commentaries, 7/12/2012 στο www.ceps.eu
- Heikkilä A.-M., Myyrä S., Pietola K., **“Effects of Economic Factors on Adoption of Robotics and Consequences of Automation for Productivity Growth of Dairy Farms”**, Factor Markets Working Papers, 5/12/2012 στο www.ceps.eu
- Lannoo K., **“Good Governance of Gender Balance”**, CEPS Commentaries, 16/11/2012 στο www.ceps.eu

- Marcu A., **“A Framework for Various Approaches under the UNFCCC: Necessity or luxury?”**, CEPS Special Reports, 20/11/2012 στο www.ceps.eu
- Marcu A., **“Backloading: A necessary, but not sufficient first step”**, CEPS Special Reports, 20/11/2012 στο www.ceps.eu
- Marcu A., **“Doha/COP 18: Gateway to a New Climate Change Agreement”**, CEPS Commentaries, 13/12/2012 στο www.ceps.eu
- Marcu A., **“The Future of the Clean Development Mechanism: A Note on the report “A Call to Action” of the High-Level Panel on CDM Policy Dialogue”**, CEPS Special Reports, Climate Change, 20/11/2012 στο www.ceps.eu
- Núñez Ferrer J., **“Chronicles of a Disagreement Foretold”**, CEPS Commentaries, 28/11/2012 στο www.ceps.eu
- Pardo R., **“Time to dismantle barriers to green trade”**, EPC Commentary, 26/11/2012 στο www.epc.eu
- Pascouau Y., **“Human rights violations in the field of migration: a collective responsibility”**, EPC Policy Brief 10/12/2012 στο www.epc.eu
- Prota F. & Viesti G., **“1930s or 2020s? A European Growth Strategy”** IAI Working Papers 12 / 12/11/2012 στο www.iai.it
- Pykko E., **“Data protection at the cost of economic growth?”**, ECRI Commentaries, 16/11/2012 στο www.ceps.eu
- **“Reviewing Member States’ Commitment to the European External Action Service”**, EPIN Working Papers, 20/11/2012 στο www.ceps.eu
- Rhein E., **“Palestine’s UN status change: what comes next?”**, EPC Commentary, 3/12/2012 στο www.epc.eu
- Ruding H. O., **“The Contents and Timing of a European Banking Union: Reflections on the differing views”**, CEPS Essays 30/11/2012 στο www.ceps.eu
- Ruding H. O., **“The EU budget becomes politically more explosive”**, CEPS Commentaries, 3/12/2012 στο www.ceps.eu
- Schilling E., **“When the rising dragon sees fading stars: China’s view of the European Union”**, CEPS Special Reports, 29/11/2012 στο www.ceps.eu
- Schutter O. De, Swinnen J. F.M., Wouters J., **“Foreign Direct Investment and Human Development: The Law and Economics of International Investment Agreements”**, 30/11/2012 στο www.ceps.eu
- Tocci N. & Bechev D., **“Will Turkey find its place in post-crisis Europe?”**, Istituto di Affari Internazionale, Policy Brief 05 στο www.iai.it
- Tsani S., Paroussos L., Fragiadakis C., Charalambidis I., Capros P., **“Female Labour Force Participation and Economic Development in Southern Mediterranean Countries: What scenarios for 2030?”**, MEDPRO Technical Papers, 10/12/2012 στο www.ceps.eu
- Vaquer i Fanés J. & Soler i Lecha E., **“Spain and the New Mediterranean: Overlapping Crises”**, Op-Med, Istituto di Affari Internazionale, Δεκέμβριος 2012 στο www.iai.it
- Zuleeg F., **“No complete breakdown – at least not just yet”**, EPC Commentary, 23/11/2012 στο www.epc.eu

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- **13/12/2012:** το ΕΛΙΑΜΕΠ, το IOBE, η Kantar, η Κίνηση Πολιτών και η Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς διοργάνωσαν, σε συνεργασία με το Megaron Plus δημόσια συζήτηση στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών με θέμα **«Για ένα νέο ελληνικό πανεπιστήμιο»**. Συμμετέχοντες: Σ. Καλύβας (Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Yale), Β. Κιντή (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Αθηνών), Χ. Μουτσόπουλος (Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών), Β. Παπάζογλου, Καθηγητής Ναυπηγικής, Μετσόβιο Πολυτεχνείο και τ. Ειδικός Γραμματέας, Υπουργείο Παιδείας) και Ε. Στεφάνου (Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κρήτης, Καθηγητής Χημείας). Συντονιστής: Α. Τσούκαλης (Καθηγητής του

- Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος του ΕΛΙΑΜΕΠ και μέλος της Επιτροπής Υψηλού Επιπέδου για τον Εκσυγχρονισμό της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ευρώπη).
- **12/12/2012:** Διάλεξη του καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Σταύρου Θωμαδάκη με θέμα **«Η Ελληνική Κρίση: Χρέος, Τράπεζες, Ρευστότητα»** που πραγματοποιείται στο πλαίσιο σειράς διαλέξεων με θέμα: «Θεματικοί κύκλοι διαλόγου και προβληματισμού: Το Πανεπιστήμιο ανοίγεται στην Κοινωνία».
  - **7/12/2012:** Το Τμήμα Σλαβικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών διοργάνωσε την Α' Επιστημονική Ημερίδα με θέμα **«Σλάβοι & Ελληνικός Κόσμος»**.
  - **5/12/2012:** Διάλεξη του επίκουρου καθηγητή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωργίου Αργείτη με θέμα **«Παγίδα Χρεοκοπίας και Οικονομική Κρίση: Υπάρχει Διέξοδος** στο πλαίσιο σειράς διαλέξεων με θέμα: «Θεματικοί κύκλοι διαλόγου και προβληματισμού: Το Πανεπιστήμιο ανοίγεται στην Κοινωνία».
  - **30/11/2012:** Το Ενημερωτικό Κέντρο της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών DAAD στην Αθήνα και το ΕΛΙΑΜΕΠ διοργάνωσαν συνέδριο με θέμα **«Διαμαρτυρόμενοι πολίτες – Ευρώπη σε κρίση»**. Ομιλητές: Δ. Σωτηρόπουλος (Αναπληρωτής Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Αθηνών), Θ. Γρηγοριάδης (Μεταδιδακτορικός Ερευνητής, Κέντρο Ευρωπαϊκής Οικονομικής Έρευνας (ZEW), Mannheim), Franz Lothar Altmann Αναπληρωτής Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου, Αρχισυντάκτης του περιοδικού «Osteuropa-Wirtschaft»), Συντονιστής: Ι. Παλαιολόγος (Δημοσιογράφος). Β. Γεωργιάδου (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Πολιτικής Επιστήμης, Πάντειο Πανεπιστήμιο), Φ. Χατζησταύρου (Ερευνήτρια ΕΛΙΑΜΕΠ), Π. Παναγιωτόπουλος (Λέκτορας Κοινωνιολογίας, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Πανεπιστήμιο Αθηνών). Συντονίστρια: Ξ. Κουναλάκη (Αρθρογράφος, ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ).
  - **29/11/2012:** Το ΕΛΙΑΜΕΠ και το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών διοργάνωσαν συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα **«Η Διακυβέρνηση της Μετανάστευσης»**. Ομιλητές: E. Gemi (Επιστημονική συνεργάτης, ΕΛΙΑΜΕΠ), F. Heran (Διευθυντής, Διεθνές Ινστιτούτο Δημογραφικών Ερευνών), Α. Λυμπεράκη (Καθηγήτρια, Πάντειο Πανεπιστήμιο Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών) και C. Wihtol de Wenden, (Διευθύντρια, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, CNRS). Συντονίστρια: Μ. Κουρούκλη (Διευθύντρια σπουδών, Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή).
  - **28/11/2012:** Η οργάνωση Κράτος & Διαφθορά διοργάνωσαν συνέδριο με θέμα **«Θεσμοί: Από την πτώση στην ανόρθωση»**.
  - **26/11/2012:** Το Ίδρυμα ΑΡΤΟΣ ΖΩΗΣ και το ΠΜΣ Πολιτική Επιστήμη και Κοινωνιολογία του Τμήματος Πολ. Επιστήμης & Δημ. Διοίκησης του ΕΚΠΑ διοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα **«Ο Νεοναζιστικός παγανισμός και η Ορθόδοξη Εκκλησία»**. Ομιλητές: μητροπολίτης Αλεξανδρουπόλεως Άνθιμος, π. Βασίλειος Θερμός (θεολόγος, ψυχίατρος), Σ. Γιαγκάζογλου (θεολόγος, σύμβουλος του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων) Σ. Ζουμπουλάκης (πρόεδρος Δ.Σ. του Ιδρύματος «Άρτος Ζωής»).